

[Industriministeren]

tid, at enhver foranstaltning, der kan medvirke til at sikre eller øge beskæftigelsen i de byer, hvori værfterne ligger, må udnyttes i den nuværende beskæftigelsessituation.

I henhold til forslaget fastsættes der for finansåret 1982 en garantiramme på 120 mill. kr. En sådan fordobling af den hidtil gældende ramme skønnes at muliggøre en imødekommelse af de kvalificerede ansøgninger, der ventes at fremkomme i indeværende år.

Da det har vist sig vanskeligt at vurdere udviklingen i det fremtidige garantibehov for en længere årrække, foreslås det, at den årlige garantiramme fremtidig fastsættes ved en tekstanmærkning til finansloven. Dette vil muliggøre en smidigere tilpasning af garantirammen til prisudviklingen og udviklingen i behovet for garantier.

Endelig skal jeg oplyse, at lovforslaget i overensstemmelse med reglerne i EF-traktaten skal forelægges Kommissionen til godkendelse. Denne forelæggelse sker samtidig med fremsættelsen af forslaget for folketinget.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, skal jeg hermed tillade mig at anbefale dette til folketingets hurtige og villige behandling.

Industriministeren (Erling Jensen):

Hermed har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte:

Forslag til lov om stålhandelens overholdelse af listepreiser m.v.

(Lovforslag nr. L 139).

Som følge af den europæiske stålkrise har den danske regering inden for rammerne af samarbejdet i Det europæiske Kul- og Stålfællesskab deltaget i en lang række initiativer med henblik på at afbøde såvel de økonomiske som de sociale virkninger af stålkrisen, som gjorde sig mærkbart gældende fra efteråret 1980, og som stadig truer stålindustrien.

Disse foranstaltninger har hidtil kun omfattet de stålproducerende virksomheder, men for at sikre mod omgæelser og for at sikre bedst mulig overholdelse af priserne på stålmarkedet har Kommissionen med tilslutning fra medlemslandene udstedt henstilling nr. 1835/81 EKSF af 3. juli 1981 til medlemsstaterne om forpligtelse til offentliggørelse af prislister og salgsbetingelser samt om forbudt praksis inden for stålhandelen. Ifølge

henstillingen skal stålhandlende offentliggøre deres prislister, og det er ikke tilladt at sælge til priser, der er lavere end de offentliggjorte priser, medmindre der er tale om tilpasning til en konkurrents prislister. Henstillingen omfatter kun stålhandlende, hvis årlige omsætning af stål overstiger en bestemt tonnage. Denne er foreløbig fastsat til 12.000 tons årligt, men der forhandles for tiden om en nedsættelse heraf, og det forekommer sandsynligt, at grænsen vil blive nedsat, formentlig til 6.000 tons. Disse grænser vil betyde, at 5-10 danske virksomheder vil blive omfattet af bestemmelserne.

Medlemslandene skal føre tilsyn med de stålhandlendes overholdelse af bestemmelserne, og jeg har fundet det mest hensigtsmæssigt at henlægge kontrollen her i landet til monopoldirektoratet, hvor den nødvendige ekspertise allerede er for hånden, fremfor at oprette et nyt organ til at varetage opgaven.

Foranstaltningerne hindrer ikke opretholdelsen af en rimelig priskonkurrence, men skaber ved gennemsigtighed på prisområdet og ved forbud mod at anvende skjulte rabatter forhold, som tilsigter at afværge en ødelæggende prisrig. Formålet med foranstaltningerne er således at sikre et prisniveau på det indre marked, der på længere sigt kan gøre den effektive del af den europæiske stålindustri rentabel.

En henstilling har samme retsvirkning som et direktiv udstedt i henhold til traktaten om Det europæiske økonomiske Fællesskab. Medlemsstaterne er i henhold til EKSF-traktatens art. 14 forpligtede til at gennemføre den nødvendige nationale lovgivning.

Henstillingen, der skal have virkning fra den 1. juli 1982 indtil den 30. juni 1984, er særdeles detaljeret og indeholder en lang række administrative forskrifter. Jeg har derfor fundet det mest hensigtsmæssigt at transformere henstillingen til dansk ret i form af en bemyndigelseslov. Med hjemmel i bemyndigelsesloven vil der blive udfærdiget en bekendtgørelse i overensstemmelse med henstillingens indhold. Inden for disse rammer vil jeg bestræbe mig for at gøre reglerne så enkle som muligt, såvel af hensyn til stålhandelen som af hensyn til kontrollen med bestemmelsernes overholdelse.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, skal jeg hermed tillade mig at

[Industriministeren]

anbefale dette til folketingets hurtige og villige behandling.

Man gik til dagsordenens punkt 2, som var:

2) Spørgsmål til ministre.

Spm. nr. 229

1) Til *ministeren for kulturelle anliggender* af:

Lawaetz (FP):

»Vil ministeren medvirke til, at der i begrænset omfang ændres i bestemmelserne om forbud mod udsendelse af film i lukkede, private antennesystemer?«

Skriftlig begrundelse

Der er i adskillige antenneforeninger et stærkt ønske om at udnytte det lukkede system til udsendelse af videofilm. Det kan dreje sig om gamle film, som folk gerne vil se, eller om interessante fjernsynsudsendelser, som har fundet sted på et tidspunkt, hvor mange ikke har haft mulighed for at følge udsendelsen.

Det er en yderst billig og samfundsvenlig foranstaltning. Det må ligeledes betragtes som et led i styrkelsen af lokalt nærdemokrati.

Lawaetz (FP):

Selv om jeg selvfølgelig har givet spørgsmålet en fornuftig skriftlig begrundelse, er det måske værd at uddybe en lille smule, for jeg tror, det er et spørgsmål, der bliver mere og mere aktuelt på baggrund af anvendelsen af videokassetebånd med den udviklede teknologi.

Jeg var en lille smule i tvivl om, hvorvidt det var ministeriet for offentlige arbejder eller kulturministeriet, og jeg er kommet dertil, at alt, hvad der er teknisk, hører under ministeriet for offentlige arbejder, og alt, hvad der er kultur, under kulturministeriet, og hvad dette angår, er man så kommet til den vise beslutning, at det har noget med kultur at gøre.

Jeg havde lidt svært ved at finde ud af, hvordan man opnår en sådan tilladelse. Jeg vil gerne spørge, om der er givet en sådan tilladelse, om det i det hele taget er ulovligt,

og hvor grænsen er. Hvis 4 familier har en fællesantenne og et forstærkeranlæg, kan man så forbyde dem at se en videofilm? Det er noget af det, vi skal børe lidt i, for jeg tror, mange mennesker mener, det er aktuelt i dag.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg skal gerne give en orientering om lovgivningen på dette område. Det forbud, som der henvises til i hr. Lawaetz' spørgsmål, findes i radiolovens § 3. Den siger, at fælles antenneanlæg til fordeling af radio- og fjernsynsprogrammer til lokaler, der anvendes til privatbeboelse, kun må benyttes til fordeling af Danmarks Radios og andre radiofoniers programmer, og at fordelingen af programmerne kun må ske uden ændringer og samtidig med, at udsendelserne finder sted.

I maj måned sidste år blev der vedtaget en ændringslov til radioloven, hvorefter der kan gennemføres forsøg med lokal radio- og fjernsynsvirksomhed i en ny treårig forsøgsperiode, og disse lokale forsøg tager først og fremmest sigte på lokalt producerede programmer eller programmer med en særlig tilknytning til lokalområdet. Disse udsendelser må også sendes over kabelanlæg. Men forsøgene tager ikke sigte på udsendelse over fælles antenneanlæg af film eller af, hvad man kalder tidsforskudte udsendelser, f.eks. af Danmarks Radios programmer.

Det er således ikke tilladt, som hr. Lawaetz spørger om, at sende film over fælles antenneanlæg. De lokale forsøg, jeg har omtalt, er i øjeblikket den eneste vej, hvis man vil fravige radiolovens § 3 om samtidig og uændret udsendelse over fælles antenneanlæg. Jeg er godt klar over, at der fra forskellig side er interesse for at bruge anlæggene til udsendelse af videofilm o. lign., men der er ikke i øjeblikket plan om at foretage en enkeltstående ændring af radioloven på dette område.

Lawaetz (FP):

Jeg er slet ikke inde på begrebet de lokale forsøg, for det er noget helt andet. Kulturministeren bruger selv ordet »samtidig«, og det, der her er tale om, er bl.a. at tage hensyn til alle de mennesker, der måske er på holddrift el. lign., og som derfor ikke har mulighed for

[Lawaetz]

at se f.eks. en god film – det sker jo også, der er gode ting i TV – fordi de er på arbejde, på hospital eller bortrejst. Det er de mennesker, jeg vil tage hensyn til. Der er slet ikke tale om at producere, men kun om at vise et eller andet, man har optaget på videobånd. Det kan være en TV-udsendelse, man optager om aftenen, og som man så sender f.eks. søndag formiddag, eller hvornår de pågældende vil have det. Det er kun dér, jeg vil hen, og jeg synes, det er noget meget menneskevenligt, om man kunne komme igennem med det. Hvis man i dag ender i noget negativt, er der sådan set grund til at tage emnet op. Det skader ingen. Det har ikke noget som helst med erhverv at gøre, men kun med, at nogle mennesker i en lukket forening bliver enige om at bruge en time eller to om ugen på deres egen lille udsendelse. Det kan være en Chaplinfilm, det kan være hvad som helst. Det er meningen med det; intet med forsøg.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jeg er for så vidt fuldstændig enig med hr. Lawaetz. Det vil ikke kunne genere nogen, og der er en voksende interesse for det. Jeg synes også godt, man kan se sådan på det, at den eksisterende lovgivning på nogle områder naturligvis ikke kan være fulgt helt med al den nye teknologiudvikling.

På den anden side må jeg også sige, at netop fordi vi i øjeblikket er inde i en så eksplosiv teknologiudvikling i forbindelse med kabelantenneanlæg, med teledata, med videomediet, med satellitterne osv., så er det for mig at se rigtigt at forholde sig, som vi gør, nemlig at vi i disse år beder mediekommissionen om at skaffe sig et samlet overblik over, hvilke ændringer i lovgivningen der må være naturlige i forbindelse med udviklingen på medieområdet, og jeg mener ikke, det er hensigtsmæssigt, at vi, om jeg så må sige, bid for bid lapper på lovgivningen, før denne kommission har skaffet sig et overblik som det, vi forventer.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil spørge, om ministeren ikke mener, at der i et spørgsmål som det, hr. Lawaetz rejser, og i gennemførelsen af de ideer, hr. Lawaetz har, og som jeg egentlig finder ud-

mærkede og forståelige, ligger nogle rettingsspørgsmål, nogle ophavsretsspørgsmål, som det nok vil tage sin tid at løse.

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Jo, fru Ingerlise Koefoed har helt ret i, at der også ligger ophavsretlige spørgsmål heri; nu har jeg alene refereret til radioloven, fordi det kun var det, det direkte spørgsmål gik på. Jeg har for nylig til skriftlig besvarelse gjort rede for, at den såkaldte Tyllesag er af en sådan art, at kun domstolene vil kunne tage stilling til den. Det er også klart fremgået, at man finder, der ophavsretligt er problemer, man skal tage stilling til, så jeg er enig i, at vi må have et overblik over udviklingen, hvad angår begge sider af vor lovgivning, på dette område.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 273

2) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Mogens Voigt (FP):

»Hvorfor vil det betyde en mere bureaukratisk og central administration, hvis ministeren ophæver bekendtgørelse af 28. september 1981 om bade- og badebroer?«

Mogens Voigt (FP):

Ministeren har den 4. februar 1982 svaret hr. Svend Erik Hovmand fra venstre, at det vil medføre mere bureaukrati for centraladministrationen, hvis det i spørgsmålet nævnte cirkulære bliver ophævet. I den forbindelse vil jeg spørge ministeren, hvordan det kan give mere bureaukrati at ophæve dette efter min opfattelse mest platte og fjollede cirkulære, der nogen sinde er udstedt i vort århundrede. Det er et cirkulære, der går ud på, at det danske søterritorium nu ikke længere må krænkes af Jensens og Hansens lille badebro, og at det skal være sådan, at hvis man vil bygge en lille badebro, skal den forelægges farvandsdirektoratets nautiske afdeling på Esplanaden her i København, som så er 8 måneder om at beslutte, om denne bro må bygges. Samtidig skal farvandsdirektoratets nautiske afdeling tage stilling til, om der under opførelsen af denne bro skal rejses et lille sort flag af hensyn til skibsfarten, og det

[Mogens Voigt]

til trods for, at der står i cirkulæret, at vanddybden kun må være 1½ m, og at broen må række 50 m ud. Hvilke skibe kan være til fare for en sådan bro, hr. minister?

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg skal naturligvis svare hr. Mogens Voigt, men vil først klargøre baggrunden for den bekendtgørelse. Jeg må slå fast, at kravet om, at bade- og badebroer kun må etableres efter indhentet tilladelse, gælder, hvad enten den omtalte bekendtgørelse gælder eller ej; dette følger af statens højhedsret over søterritoriet. Hvis man etablerer en bro uden tilladelse, kan man straffes med bøde eller hæfte indtil 3 måneder; det står i straffelovens § 295.

Hvis bekendtgørelsen ophæves, skal alle tilladelser gives af ministeriet for offentlige arbejder, således som tilfældet var indtil den 1. januar 1982, for ved bekendtgørelsen har ministeriet delegeret sin kompetence til at give tilladelse eller nægte tilladelse til de i bekendtgørelsen nærmere angivne mindre broer ud til amtsrådene og hovedstadsrådet.

Efter almindelig sprogbrug kan der vel ikke være diskussion om, at det er en mere central administration, hvis det er ministeriet for offentlige arbejder, der skal behandle sagerne, end hvis det er amtsrådene og hovedstadsrådet, der skal afgøre det.

Men det ville også være en mere bureaukratisk administration, fordi ministeriet, hvis det skal give tilladelsen, må høre amtsrådet eller hovedstadsrådet og normalt også høre vedkommende kommuner. Det kommer vi nu uden om ved bekendtgørelsen. Bekendtgørelsen er således gennemført ene og alene af rationaliseringsmæssige grunde. Det har i øvrigt Amtsrådsforeningen og hovedstadsrådet helt forstået, og de er derfor også gået med til denne nyordning.

Mogens Voigt (FP):

Jeg vil ikke takke for svaret, for jeg synes, det var et goddag-mand-økseskaft-svar, og jeg synes, det er sørgeligt, at ministeren ikke kan imødekomme den kritik, der her bliver rejst. Det er således, at folk ude omkring i de tekniske forvaltninger er rystede over, at et så vanvittigt cirkulære kan blive sendt ud, og

den 15. februar 1982 udtalte kommuneingeniør Steffen Kramer-Nielsen til B.T.:

»Det er politikernes skyld, at vi offentligt ansatte betragtes som banditter, fordi de laver love, som det er umuligt at forklare folk fornuften i.«

Det har han da så evig ret i. For hvad fornuft kan der være i, at man for at bygge en badebro skal indsende et matrikelkort til geodætisk institut samt en plantegning i tre eksemplarer, der viser broens nøjagtige udseende, og at der skal være profiltegninger af broen med angivelse af dens højde over vandet og af havbundens profil, ligesom der er nøje bestemmelser for, hvor lange og tykke pindene skal være? For at det ikke skal være løgn, hr. minister, er det således, at hvis isen tager en badebro om vinteren, skal man om foråret på ny indsende en ansøgning for at få lov at sætte broen op. Men hvis folk er så fornuftige, at de tager broen ind om efteråret, inden isen kommer, kan de godt få lov til at sætte broen op uden ansøgninger. Hvor er rimeligheden i sådan noget? siger hr. Kramer-Nielsen, der er kommuneingeniør. Det er sådan noget, der får os offentligt ansatte til at fremtræde som nogle mærkelige mennesker i befolkningens øjne.

Jeg kan ikke forklare logikken i en sådan bestemmelse, og det kan ministeren åbenbart heller ikke. Jeg synes, det var et fuldstændig fjollet svar at give i stedet for helt ærligt at indrømme, at vi er løbet ind i en bureaukratisk svikmølle, og at vi må se at tilbagekalde nogle af de bekendtgørelser og cirkulærer. Jeg synes, ministeren skulle vise flaget og gå i spidsen her ved at ophæve dette dumme og fjollede cirkulære.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg bliver nødt til stilfærdigt at sige ganske lige ud til ministeren, at dette er det rene pjat. Jeg ville gerne have fundet en mere urban beskrivelse af dette cirkulære, men det har faktisk ikke været gørligt. Ja, man kunne måske sige, at det var næsten lige så dækkende at kalde dette cirkulære for et overbureaukratisk indgreb af værste klasse.

Jeg føler, at dette cirkulære er helt urimeligt, og det giver en administration, som jeg synes siger sparto til alt andet. Jeg kan igen stilfærdigt sige til ministeren, at hvis ikke ministeren selv vil tage initiativ til en æn-

[Svend Erik Hovmand]

dring af disse forhold, vil vi fra venstre tage et sådant initiativ.

Jeg vil gerne spørge ministeren, hvad prisen egentlig er for dette her. Har man gjort sig nogen beregninger over, hvad det administrativt koster, når man skal registrere og gennemføre en godkendelsesprocedure som den, der her er lagt op til? Jeg går ud fra, at man har foretaget sådanne økonomiske vurderinger af de administrative konsekvenser, og jeg henholder mig her til den aftale, som regeringen jo har indgået med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, som siger, at man ikke vil pålægge dem nye, udgiftkrævende cirkulærer, medmindre der er dækning for det.

Nu er det jo sådan, at vi i øjeblikket står i en situation, hvor mange mennesker har placeret disse badebroer ulovligt, og de skal altså have en godkendelse. Jeg vil gerne spørge, hvor lang ekspeditionstiden egentlig er. Kan det overhovedet nås at få godkendt og lovliggjort alle badebroer i Danmark inden badesæsonen her til sommer?

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Det er jo meget let både for hr. Mogens Voigt og nu sidst hr. Svend Erik Hovmand, som jeg er en lille smule skuffet over, at kalde disse ting for pjat. Når man gør det, kan man kalde al lovgivning for pjat. Jeg gjorde i mit svar til hr. Mogens Voigt opmærksom på, at det, det drejer sig om, er, at badebroer kun må etableres efter indhentet tilladelse, da det følger af statens højhedsret over søterritoriet. Hvis man etablerer en sådan bro uden tilladelse, er man i strid med straffelovens § 295. Det kan man så stå og kalde pjat, hvis man har lyst til det; det vil jeg ikke gøre.

Dernæst stiller hr. Mogens Voigt spørgsmål om cirkulærets udformning. Ja men det må da være mere bureaukratisk, hvis alle disse sager skal op til ministeriet for offentlige arbejder til afgørelse, og det skal de jo, hvis man vil have cirkulæret afskaffet. Nu har vi lagt afgørelsen ud til amtsrådene og de pågældende kommuner, og derfor har vi også måttet lave et så udførligt cirkulære som overhovedet muligt, således at man herude kan se, hvordan en sag kan ekspederes på den letteste måde.

Hvis en badebro bliver ødelagt af isen om vinteren, skal man søge om en ny tilladelse, siger hr. Mogens Voigt. Hvis der er tale om en badebro, der er etableret ulovligt, kan det ikke være rigtigt, at man skal søge om en ny tilladelse, for man har nemlig aldrig nogen sinde fået en sådan tilladelse. Derfor må man naturligvis søge om en tilladelse, hvis man vil genetablere denne badebro, så nemt er det. Der kan altså ikke være tale om, at man skal søge en ny tilladelse, når man har lavet noget ulovligt, for der foreligger simpelt hen ikke en sådan tilladelse.

Hvor langt hr. Svend Erik Hovmand vil gå, ved jeg ikke, men i hvert fald er jeg forpligtet til at overholde loven og sørge for, at loven bliver administreret på bedst mulig måde, og det har vi gjort ved at udstede disse cirkulærer.

Mogens Voigt (FP):

Ministeren sagde, det ikke var let. Nej, og jeg kan sige det, heller ikke var let at stille det spørgsmål, for jeg har faktisk gået og været bange for, at I skulle komme til at grine under denne her drøftelse, fordi det, som også hr. Svend Erik Hovmand sagde, er noget af det mest pjattede, man kan læse igennem. Det er altså de tanker om tvangsstyring, der suser rundt inde i socialdemokraternes hoveder som i et lukket kredsløb.

Jeg synes, det er urimeligt, at ministeren står her og siger, at han er forpligtet til at overholde lovgivningen. Selvfølgelig er vi klar over, at ministeren er forpligtet til det, men ministeren er også som den øverste ansvarlige inden for dette område i stand til at ophæve dette, som folk ude omkring i landet i de tekniske forvaltninger kalder for det rene pjat og fjollerier, og som er med til at ned sætte de offentligt ansattes omdømme i befolkningen.

Jeg synes, det er uforskammet, at ministeren behandler folkettinget, som han gør med dette svar; det hører ingen steder hjemme. Jeg er enig med hr. Svend Erik Hovmand i, at der skal tages et initiativ, og jeg skal gerne tage en samtale med hr. Svend Erik Hovmand, således at vi kan få dette tåbelige cirkulære ophævet og sammen med det for øvrigt hundredtusindvis af andre unødvendige cirkulærer.

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Jeg må bede medlemmerne om at overholde taletiden.

Otto Mørch (S):

Man kan undre sig over fremskridtspartiets omsorg for de offentligt ansatte; det forekommer mig at være noget nyt. Nå, jeg skal stille et spørgsmål, og mit spørgsmål lyder, om det, ministeren har foretaget sig med bekendtgørelsen, ikke blot er en tydeliggørelse af hidtidig praksis; det er i hvert fald min erfaring.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg kan forstå, at hr. Mogens Voigt er utilfreds med mit svar. Jeg skal såmænd ikke sige, hvad jeg er med det oprindelige og de supplerende spørgsmål, som hr. Mogens Voigt har stillet, men det er nu engang således, at nogle af disse ting også er særligt begrundede i de fredningsmæssige og landskabsæstetiske hensyn, og jeg går næppe min kollega miljøministeren for nær, hvis jeg fremhæver, at der sker en tiltagende udnyttelse af vore kyster i form af disse broer og den tiltagende lystsejlad, og at det gør det rimeligt, at der bliver ført kontrol med disse broer. Det er simpelt hen meningen med dette cirkulære.

Svend Erik Hovmand (V):

Når jeg har bedt om ordet igen, er det for at sige, at jeg desværre ikke fik svar på mit spørgsmål. Jeg spurgte, hvor meget det koster at administrere, hvor lang tid der går, inden godkendelserne kan foreligge for alle de badebroer, vi har rundt omkring i Danmark, og om det overhovedet kan nås til badesæsonen. Dertil kunne jeg måske føje, om man har vundet hævdt, hvis man har haft en badebro stående f.eks. i 10, 15 eller 20 år, sådan som de almindelige regler er.

Jeg vil slutte med at sige følgende: ministeren er et venligt menneske, og jeg er i og for sig lidt ked af, at vi skal have denne diskussion, for det er jo ikke ham, der har underskrevet cirkulæret eller bekendtgørelsen. Men jeg vil spørge ministeren, om han dog ikke efter denne debat vil tage initiativ til endnu en gang at se på, om der kan findes en anden måde at løse dette problem på, i

stedet for at folk skal idømmes tre måneders hæfte for at overtræde disse regler. Det er jo ikke en pipeline, vi taler om, det er typisk et par pæle, der er slået ned i vandkanten med et par brædder over.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Jeg kan sige til hr. Svend Erik Hovmand, at når vi har uddelegeret afgørelsen i disse sager til amtsråd og kommunalbestyrelse – og det er det, vi har gjort ved cirkulæret – er det, fordi ekspeditionstiden, når man skal have sådanne tilladelser, er væsentlig mindre og mindre bureaukratisk, end hvis det var gennem ministeriet for offentlige arbejder.

Jeg har ikke tal på, hvor lang ekspeditionstid der er her, men jeg regner ikke med, at den er særlig stor, ligesom jeg heller ikke regner med, at der er forbundet særlige udgifter hermed.

Så spørger hr. Svend Erik Hovmand, om jeg ikke vil tage denne sag op og prøve at få den løst på en anden måde. Vi har i ministeriet for offentlige arbejder naturligvis altid øje for, hvis ting kan løses bedre, men jeg mener nu bestemt ikke, at dette spørgsmål er løst på en uforvarsvarlig og en uhensigtsmæssig måde, så jeg vil altså ikke tage sagen op som følge af den debat, der har været her i dag med hr. Mogens Voigt og hr. Svend Erik Hovmand. Men jeg vil naturligvis på dette som på alle andre steder inden for det store område, som jeg i øjeblikket bestrider, have øjnene åbne for, hvis der findes urimeligheder i systemet, og dem vil jeg meget gerne være med til at fjerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spørgsmål nr. 304

3) Til *ministeren for offentlige arbejder* af:

Bo Kristensen (KF):

»Finder ministeren anledning til at pris-talsregulere erstatningsbeløb i forbindelse med varers bortkomst i DSBs varetægt?«

Skriftlig begrundelse

Da beløbene ikke er reguleret siden 1977, må der være grundlag for, i takt med de øvrige godstransporttaksters stigning, at forhøje kiloerstatningen, således at enkeltpersoner og

[Bo Kristensen]

firmaer kan få erstattet varer til den faktiske pris.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Lov om DSB bestemmer, at DSB ved bortkomst eller beskadigelse af gods skal yde erstatning for det skete, men der er en regel, der siger, at erstatningen aldrig kan overstige 125 kr. pr. kg af det pågældende godsstykkets vægt, og denne bestemmelse følger en international konvention om godstransport med jernbane, forkortet CIM.

Ved fastsættelse af erstatningsmaksimum, må der dels tages hensyn til andre transportmåders regler på dette område, dels til inflations- og kursforhold, således at der er stort set ens regler uanset land og transportmåde, og således at niveauerne er stort set de samme.

DSB har senest revideret sit maksimale erstatningsbeløb i 1977. Det hænder, at et erstatningskrav i dag når det maksimale, 125 kr. pr. kg. Der er også siden 1977 sket ændringer i forholdet mellem kronen og guldfrancen. Det er guldfrancen, der er vejledende for fastsættelsen af størrelsen af det danske beløb, altså de internationale bestemmelser.

Da det i bemærkningerne til lov om DSB er tilkendegivet, at man vil tilstræbe overensstemmelse mellem de danske og de internationale erstatningsbeløb, er jeg meget opmærksom på det problem, der her er rejst, og jeg vil gerne bede DSB overveje, om og eventuelt hvornår en justering er påkrævet.

Bo Kristensen (KF):

Jeg vil gerne sige ministeren tak for det positive svar, jeg her har fået. Dog brød jeg mig ikke meget om bemærkningen om de enkelte henvendelser, der har været i den senere tid, idet jeg er bekendt med, at DSB-medarbejdere alene i ét distriktsområde har givet udtryk for ønske om at få en justering opad, så det fulgte pristallet, fordi de hver dag udsættes for kritik af, at de ikke er i stand til at erstatte varen til en mere realistisk pris end den, de for øjeblikket kan.

Derfor håber jeg, at de overvejelser, ministeren omtaler, snarest vil give resultater, således at vi her kan få overensstemmelse med den udvikling, vi i øvrigt har på priserne på varer her i landet. Jeg ser meget gerne, at

ministeren hurtigst muligt kommer frem med en konkret forhøjelse af beløbene på dette område.

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Ja, det er jo sådan set også det, jeg sagde i mit svar til hr. Bo Kristensen. DSB følger løbende udviklingen i de øvrige befordringsmåder samt prisudviklingen i almindelighed, og det er således, at maksimalerstatningens størrelse efter DSBs opfattelse kun meget sjældent giver anledning til indsigelse fra kunderne.

Jeg er på det sidste blevet gjort opmærksom på, at der er nogle problemer, og dem vil jeg meget gerne tage med i disse overvejelser i min henvendelse til DSB.

Det er også DSB bekendt, at der sker forsendelse af værdifulde, men vægtmæssigt lettere genstande – det kan f.eks. være elektronik, det kan være tobaksvarer – hvor afsenderen dækker sig ind ved tegning af forskellige former for transportforsikring. Men som sagt skal jeg henholde mig til mit første svar, nemlig at jeg vil bede DSB overveje dette problem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 287

4) Til *industriministeren* af:

Niels Anker Kofoed (V):

»Kan ministeren oplyse, om indsættelsen af formanden for Naturgas Fyn, borgmester Axel Jørgensen, som medlem af D.O.N.G.s bestyrelse betyder, at denne ifølge aktieselskabslovens § 58 er inhabil, når man i D.O.N.G.s bestyrelse behandler sager om prisaftaler og andre aftaler mellem D.O.N.G. og de kommunale gasselskaber?«

Skriftlig begrundelse

Med hensyn til baggrunden for spørgsmålet kan henvises til aktieselskabslovens § 58, hvori der står: »Et bestyrelsesmedlem eller en direktør må ikke deltage i behandlingen af spørgsmål om aftaler mellem selskabet og ham selv eller om søgsmål mod ham selv eller om aftale mellem selskabet og tredjemand eller søgsmål mod tredjemand, hvis

[Niels Anker Kofoed]

han deri har en væsentlig interesse, der kan være stridende mod selskabets.«

Da formanden for Naturgas Fyn, borgmester Axel Jørgensen, der samtidig er formand for det fælleskommunale selskab Komgas, har fået sæde i D.O.N.G.s bestyrelse, er det hensigten at få oplyst, om Axel Jørgensen vil blive omfattet af denne inhabilitetsbestemmelse i aktieselskabsloven.

Industriministeren (Erling Jensen):

Aktieselskabslovens § 58, der tager sigte på at beskytte såvel selskabets aktionærer som dets kreditorer, udtrykker den almindelige grundsætning om inhabilitet, at hvis et bestyrelsesmedlems særlige interesse i afgørelsen af en sag, der behandles af bestyrelsen, kan være stridende mod selskabets, kan han ikke deltage i sagens behandling.

Inhabilitet foreligger kun, hvor der er en nærliggende fare for, at bestyrelsesmedlemets stillingtagen vil være bestemt af interesser, der strider mod selskabets interesser. Det antages derfor, at kun en betydelig personlig eller økonomisk interesse hos et bestyrelsesmedlem bevirker inhabilitet.

Alle bestyrelsesmedlemmer skal under hele bestyrelsesarbejdet have denne bestemmelse for øje. Det påhviler i første række det pågældende medlem selv i konkrete situationer at rejse habilitetsspørgsmålet. Bestyrelsen afgør selv, om et medlem må anses for inhabil i en konkret sag. Afgørelsen må træffes i hvert enkelt tilfælde ud fra en samlet vurdering af, om der foreligger sådanne omstændigheder, at der er nærliggende fare for en tilsidesættelse af selskabets interesser.

På den baggrund er det ikke muligt at afgøre, hvorvidt borgmester Axel Jørgensen generelt må antages at være inhabil i relation til behandlingen af kontraktvilkår for levering af naturgas til regionale og kommunale aftagere, da det som anført må bero på de konkrete omstændigheder.

Det er imidlertid industriministeriets opfattelse, at den pågældende normalt vil være forhindret i at deltage i bestyrelsens behandling af D.O.N.G. A/S' aftaler med Naturgas Fyn.

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg takker ministeren for det udmærkede svar, for det tror jeg er så tydeligt, som det kan gives af en minister, der sidder i en så-

dan regering. Hvis jeg nu tolker det rigtigt, må jeg tolke det således, at vedkommende bestyrelsesmedlem, som nu sidder i et andet aktieselskab, når han sidder i A/S D.O.N.G. og som sådan skal varetage D.O.N.G. A/S' interesser – og det vil sige tilfredsstillende aktionærerne – ikke kan deltage i de bestyrelsesmøder, hvor D.O.N.G. er sælger til Komgas el.lign. Hvem skal drage omsorg for, at dette kan holdes? Er det industriministeriet, der skal holde øje med, at dette foregår, eller er det bestyrelsen i D.O.N.G., der i hvert enkelt tilfælde skal bedømme, om inhabiliteten indtræder? Hvem er den ansvarlige i denne sag?

Industriministeren (Erling Jensen):

Som hr. Niels Anker Kofoed selv udtrykte det indledningsvis, var mit svar helt klart. Hr. Niels Anker Kofoed ved, at det optrykkes i Folketingstidende. Jeg har nogle ekstra eksemplarer af det her, og jeg tror ikke, det er hverken tiden eller stedet til at gå videre i fortolkninger. Det er ikke min opfattelse, at dette svar behøver nogen fortolkning. Det er enkelt, klart og tydeligt, og jeg skal henholde mig helt nøjagtigt til svaret, hverken mere eller mindre. Det er et svar, som de, der er initiativtagere til aktieselskabslovgivningen, og de, der har aktieselskabs-registeret inden for ministeriets arbejdsområde, mener at vi helt kan lægge ryg til.

Niels Anker Kofoed (V):

Kan jeg så fortolke det på den måde, at det er uhensigtsmæssigt, at denne person har sæde i D.O.N.G.s bestyrelse? Her kan jeg henvise til § 57 i aktieselskabsloven, der bl.a. siger, at det er bedst, hvis alle bestyrelsesmedlemmerne ved, hvad der foregår ved bestyrelsesbeslutningerne. Min fortolkning er altså den, at han ikke bør have sæde i denne bestyrelse efter det svar, jeg har fået.

Industriministeren (Erling Jensen):

Jeg havde nok en fornemmelse af, at det var et helt andet sted, hr. Niels Anker Kofoed gerne ville hen. Det bliver ikke sammen med mig. Uhensigtsmæssigheden af, hvem der sidder i hvilke bestyrelser, tager jeg ikke forlods stilling til. Jeg har givet en juridisk besvarelse af et i princippet juridisk stillet spørgsmål. Hvis hr. Niels Anker Kofoed har andre ærinder, skal han nok andetsteds hen med dem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 309

5) Til *indenrigsministeren* af:

Bjørn Elmquist (V):

»Er ministeren af den opfattelse, at de aktiviteter, som hidtil er udfoldet af forskningsrådenes registreringsudvalg på gensplejningsområdet, hurtigst muligt skal henlægges til sundhedsstyrelsen, som samtidig får karakter af kontrolorgan på dette område?«

Skriftlig begrundelse

I en statusrapport fra forskningsrådenes registreringsudvalg foreslås det, at udvalgets hidtidige aktiviteter med på frivillig basis at registrere gensplejningsprojekter i private og offentlige forskningslaboratorier henlægges til sundhedsstyrelsen, som så samtidig tillægges en egentlig kontrolfunktion på samfundets vegne.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Indenrigsministeriet har netop modtaget den rapport, der er nævnt i spørgsmålet, og som forskningsrådenes registreringsudvalg har udarbejdet om udviklingen på gensplejningsområdet. Der har været overvejelser om at etablere en kontrolfunktion i sundhedsstyrelsen i samarbejde med statens seruminstitut, men der har været tvivl om omfanget af den nødvendige kontrol på området.

Jeg har i den forbindelse lagt mærke til, at registreringsudvalget i sin seneste rapport nævner, at det allerede i 1979 gjorde opmærksom på, at den internationale udvikling på gensplejningsområdet gik i retning af en stadig svækkelse af kravene til registrering og kontrol, og at denne udvikling efter udvalgets opfattelse er fortsat i det sidste par år.

Jeg kan også oplyse, at teknologistyrelsen under industriministeriet netop har udarbejdet en rapport om teknologirådets indsats på området gensplejning. Det fremgår bl.a. af denne rapport, at der er en væsentlig udvikling i gang inden for den industrielle anvendelse af gensplejningsteknikken. Denne rapport må nødvendigvis også indgå i de videre overvejelser om en fremtidig tilsyns- og kontrolfunktion.

Indenrigsministeriet vil i første omgang drøfte dette helt nye materiale med sundhedsstyrelsen. Spørgsmålet om tilsyn og kontrol med gensplejning vil da snarest derefter blive drøftet med de berørte ministerier og styrelser, og det er derfor i dette øjeblik for tidligt at udtale sig om arten, omfanget og placeringen af den fremtidige tilsyns- og kontrolfunktion.

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil gerne takke indenrigsministeren for svaret, selv om der jo ikke var voldsomt meget kød på det: et tilsagn om, at vi må høre nærmere på et senere tidspunkt, kan jeg forstå.

Jeg har den baggrund for spørgsmålet og også for mit tillægsspørgsmål, som vil komme om et øjeblik, at jeg har indtryk af, at man både på forskningsområdet og rundt omkring i de industrivirksomheder, der så at sige står på spring i forsøget på at være med fra starten på dette nye teknologiske område, hvor der er en masse økonomi, en masse arbejdspladser for Danmark at hente, hvis vi er med, gerne vil have ryddet nogle ting af vejen og være sikker på, at man begiver sig ind på, jeg havde nær sagt fast grund.

Indtil nu er det en frivillig registrering, der har fundet sted i forskningsrådets registreringsudvalg, men efterhånden er man, så vidt jeg har forstået, kommet og på så stort et antal af projekter, man skal registrere, at det er svært at klare med den forhåndenværende kapacitet. Derfor synes jeg, det er et helt legitimt hensyn, at man får gjort det, der foregår, mere offentligt, dels for at vi kan slippe for, at der danner sig myter, at der opstår stor utryghed hos nogle i befolkningen, i hvert fald over, hvad det er, der foregår på gensplejningsområdene, dels for at sørge for, at dansk industri og dansk forskning ikke hindres i disse ting.

Jeg vil derfor spørge indenrigsministeren, om der i disse overvejelser, som jeg har indtryk af virker noget foreløbige og vil tage lang tid, også er en erkendelse af, at det måske kommer til at koste nogle penge. Jeg har hørt beløb på ¼ mill. kr. bragt på tale, og man har sagt, at det måske er det, der er det virkelige problem, for indenrigsministeren vil tage stilling.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Der ligger sådan set bag hr. Bjørn Elmquists spørgsmål og mit svar det fælles synspunkt, kan jeg fornemme, at vi synes, det er beroligende at konstatere, at gensplejningsområdet ikke er så farligt, som man frygtede for nogle år siden. Det betyder, at den kontrol- og registreringsfunktion, som man tidligere mente det var nødvendigt at etablere, måske kan etableres på lempeligere vilkår, end man troede for 4-5 år siden. Det er klart, at det ikke mindsker behovet for klarlægning af de regler, der skal følges, og behovet for at etablere den kontrol til afløsning af registreringsudvalgets midlertidige kontrol, som måske eller formentlig bliver nødvendig.

Jeg kan tilsige hr. Bjørn Elmquist, at vi vil se at afslutte de overvejelser, der netop er startet, snarest muligt, og derefter komme frem til de nødvendige, men heller ikke mere, registrerings- og kontrolfunktioner.

Bjørn Elmquist (V):

Nu fik jeg jo ikke helt mit spørgsmål med hensyn til økonomien i det besvaret. Det er jo muligt, at der er økonomi i det, og at økonomien afhænger af det omfang, man når frem til, af kontrol- og registreringskapacitet, hvis vi skal kalde det for det.

Men jeg vil gerne høre, om ministeren er enig med mig, når jeg regner med, at det, han har talt om her, er gensplejsningen på de encellede organismers område, og at gensplejsning på det, vi kan kalde det menneskelige område, nok har nogle aspekter, som ikke helt falder ind under det, indenrigsministeren her talte om.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg er ganske enig med hr. Bjørn Elmquist i, at det er nødvendigt at skelne, for der tales jo lidt i flæng om gensplejsning. Det, jeg har talt om, er gensplejsningen med industrielle formål, og dér tror jeg ikke – hvis det var det, der lå bag spørgsmålet – at hr. Bjørn Elmquist behøver at være nervøs for, at der ikke vil være midler til rådighed for den kontrol, det måtte vise sig at være nødvendigt at opretholde. Det har vi nogenlunde sikkerhed for at der vil være.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 308**6) Til finansministeren af:****Grethe Fenger Møller (KF):**

»Har regeringen truffet beslutning om nedsættelse af pensionsalderen for offentlig ansatte, og er dette spørgsmål forinden blevet forelagt de forhandlingsberettigede organisationer?«

Finansministeren (Heinesen):

Jeg kan sige til fru Grethe Fenger Møller, at regeringen ikke på nuværende tidspunkt har truffet beslutning om, hvorvidt man ønsker at fremme forslaget om en nedsat pligtig afgangsalder i den offentlige sektor. Forslaget undersøges og overvejes for tiden i regeringen, og derfor vil fru Grethe Fenger Møller sikkert også forstå, at vi ikke på nuværende tidspunkt har drøftet forslaget med organisationerne. Det er klart, at det vil blive drøftet med organisationerne, hvis vore overvejelser skulle ende med, at vi ønsker at stille et forslag.

Baggrunden for vore overvejelser er naturligvis den meget store arbejdsløshed. Derudover har vi også hæftet os ved, at vi ligger meget højt i international sammenhæng. Sammenlignet f. eks. med de andre EF-lande har Danmark den højeste pligtige afgangsalder, og set i forhold til det private arbejdsmarked må vi også erkende, at afgangsalderen dér i realiteten er noget lavere end i den offentlige sektor. Det spørgsmål, vi har rejst, er, om dette er rimeligt i en tid med rekordarbejdsløshed.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg vil gerne takke finansministeren for svaret. Når regeringen befinder sig i en situation, hvor man overvejer det, må man selvfølgelig også have mulighed for at forhandle med de pågældende organisationer, inden man træffer en endelig afgørelse.

Men jeg kan nu alligevel ikke lide regeringens overvejelser, og jeg vil gerne spørge finansministeren, om han ikke mener, at dette forslag minder noget om efterlønsordningen, som vi jo vedtog for 3 år siden i folketinget, og som man mente var en af måderne at bekæmpe arbejdsløsheden på. Nu kommer man med forskellige angreb på efterlønsordningen i retning af, at nogle direkte eller indirekte er

[Grethe Fenger Møller]

blevet presset ud af arbejdsmarkedet, hvilket det jo kan være svært at bevise.

Men dette er endnu værre, for ved efterlønsordningen er der formelt en frihed til selv at træffe afgørelse af, om man ønsker at gå på efterløn, men det er der ikke, hvis det forslag, som har været fremme i dagspressen, bliver gennemført, for så er det en tvang mod de offentligt ansatte, som ikke findes inden for nogen andre grupper. Jeg mener, at det, man må overveje i regeringen i stedet for, er at lave en mere fleksibel ordning, således at ældre medarbejdere også inden for den offentlige sektor får mulighed for at gå på deltid, og jeg vil spørge, om finansministeren vil tage dette med i sine overvejelser.

Finansministeren (Heinesen):

Jeg vil først sige, at jeg slet ikke er enig med fru Grethe Fenger Møller i hendes karakteristik af efterlønsordningen, og jeg benytter gerne lejligheden til at minde om, at vi jo også lavede et forbedret efterlønsarrangement for de offentligt ansatte for nogle år siden, og det har virket lige så fornuftigt og gunstigt som på det private arbejdsmarked.

Jeg synes også, det er ganske ejendommeligt at bringe ordet tvang ind i billedet i forbindelse med en nedsættelse af den pligtige afgangsalder fra 70 til 67 år. I så fald må man jo også karakterisere det som tvang, at vi i dag har en pligtig afgangsalder på 70 år. Jeg ved ikke, om fru Grethe Fenger Møllers forestilling er, at man slet ingen pligtig afgangsalder skulle have.

Problemet løses jo ikke af adgang til smidige arrangementer med hensyn til nedsat arbejdstid – herunder nedsættelse af arbejdstiden, efterhånden som man ønsker at gå over til en pensionisttilværelse. Sådanne ordninger findes jo allerede i dag med den adgang, der er til at tage deltidsbeskæftigelse og aftrappe op til pensionsalderen, ligesom der jo også for dem, der er under førtidspensionering, er en mulighed for et deltidsarbejde i det offentliges tjeneste. Jeg synes virkelig, man må spørge, om det med den arbejdsløshed, man har, er rimeligt at have så høj en pligtig afgangsalder, som vi i dag har inden for den offentlige sektor, højere end i noget andet land, vi med rimelighed kan sammenligne os med.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg forstår ikke rigtig, når finansministeren siger, han ikke var enig med mine betragtninger om efterlønsordning. Vi havde jo en forskellig politisk opfattelse dengang, men det, man skønnede dengang, var, at ca. 17.000 ville komme på efterløn, og nu er vi nået op på et langt større tal.

Men det er ikke så meget det, jeg vil beskæftige mig med, det er mere spørgsmålet om beskæftigelsesfaktoren. Det, man jo regnede med, dengang man indførte efterlønsordningen, var, at når de ældre holdt op på arbejdsmarkedet, kunne man tage mange unge ind, og det har man jo ikke gjort i virkeligheden.

Så stiller finansministeren mig det spørgsmål, om vi i det hele taget skal have en pligtig afgangsalder, om jeg f. eks. mener, at 100-årige kan sidde tilbage i centraladministrationen. Men det var ikke det, finansministeren brugte som begrundelse for sit første svar, for da forsvarede finansministeren overvejelserne med, at det var af hensyn til situationen på arbejdsmarkedet, beskæftigelsessituationen, at man nu havde overvejelser om dette.

Jeg tror ikke, finansministeren er i stand til at svare på følgende spørgsmål her, men så kan jeg vende tilbage til det. Jeg kunne egentlig godt lide at vide, hvor mange der er på førtidspension inden for den offentlige sektor, der stadig væk har en tilknytning på deltid under en eller anden form. Jeg tror personlig, det er meget få, men jeg kan godt forstå, hvis finansministeren ikke er i stand til at svare på det her og nu, og så må vi klare det på anden måde.

Albertsen (S):

Jeg ved ikke, om finansministeren kan bekræfte, at det relativt lille antal, det drejer sig om, der virker efter deres 67. år i stat og kommuner, i overvejende grad er grupper i meget høje lønklasser, og at der omvendt er tale om, at de, der søger at fratræde inden 67 års grænsen, i overvejende grad er grupper i de lavere lønklasser. Jeg ville sætte pris på, at man eventuelt kunne få et indtryk heraf og derved også få en fornemmelse af baggrunden for denne drøftelse.

Finansministeren (Heinesen):

[Finansministeren]

Jeg kan over for fru Grethe Fenger Møller naturligvis bekræfte, at der er flere, der er gået på efterløn end de oprindelig anslåede 17.000. Vi er vel nu oppe på omkring nogle og tres tusinde. Det siger noget om, hvilken succes efterlønsordningen har været. Det har været en god ordning, og det har den altså også været for så vidt angår det parallelle arrangement inden for den offentlige sektor.

Jeg tror bestemt ikke, fru Grethe Fenger Møller har ret i, at der ikke er kommet mange unge i beskæftigelse i kraft af de ældre, der er gået på efterløn; det mener jeg ikke bekræftes af erfaringerne.

Det er rigtigt, at regeringens hovedmotiv til at overveje denne ordning er et beskæftigelsesmotiv, men det lader sig jo udmærket kombinere med de tanker, som fru Grethe Fenger Møller har, og som jo altså også realiseres ved deltidsarrangementerne og førtidspensioneringsordningerne inden for den offentlige sektor, nemlig ønsket om en større fleksibilitet op imod den endelige afgangsalder.

Fru Grethe Fenger Møller har ret i antagelsen om, at jeg ikke på stående fod har tal for antallet af deltidsbeskæftigede og dem, der er på førtidspension, men det kan vi bestemt undersøge.

Til hr. Albertsen må jeg sige, at vi heller ikke har nogen statistik over, hvilke lønklasser det er, der bliver. Der er en ca. 6.200 inden for den offentlige sektor i intervallet mellem 67 og 70. Jeg har ikke set nogen graduering på lønskalaer, men min antagelse er den samme som hr. Albertsens, nemlig at det overvejende ville være i de højere lønrammer, at man blev til det 70. år, og overvejende i de lavere lønrammer, at man gik tidligere. Men som sagt: jeg har ikke statistik på det.

Grethe Fenger Møller (KF):

Mener finansministeren, at det kan være afgørende, hvilke grupper folk er placeret i, som hr. Albertsen antydede, for, om dette forslag skal gennemføres eller ikke skal gennemføres? For mig er det mere afgørende, at der ligger et element af tvang, hvor man siger, at folk ikke længere kan afgøre, om de vil gå som 67-årige eller som 70-årige; nu siger vi, de skal gå som 67-årige. Hvis man i det hele taget skulle formulere et forslag, der

gik i retning af det, som er skitseret i dagspressen, måtte man i selve det forslag også have noget med om adgangen til deltidsarbejde og sørge for, at det var en mulighed.

Finansministeren (Heinesen):

Nej, jeg kan være helt enig med fru Grethe Fenger Møller i, at det ikke kan være afgørende for forslaget gennemførelse, hvilke lønrammer der særlig måtte befinde sig i ansættelsesforhold i alderen 67-70 år, og jeg forstår, at fru Grethe Fenger Møller derfor heller ikke vil gøre gældende, at man bør undlade at nedsætte den pligtige afgangsalder, fordi det formentlig overvejende er de højere lønrammer, der befinder sig i det interval.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

- Poulsgaard: spm. nr. 165
- Burgdorf: spm. nr. 167, 190 og 218
- Gammelgaard: spm. nr. 170, 201 og 261
- Lizzie Lichtenberg: spm. nr. 180
- Barsø-Carnfeldt: spm. nr. 182 og 192
- Knud Lind: spm. nr. 184-186
- Mogens Voigt: spm. nr. 187, 194 og 195
- Birgith Mogensen: spm. nr. 188
- Bertel Haarder: spm. nr. 189, 211 og 254
- Karen Højte Jensen: spm. nr. 197
- Anders Poulsen: spm. nr. 199
- Grove: spm. nr. 200, 208 og 234
- Mimi Stilling Jakobsen: spm. nr. 202
- Keld Albrechtsen: spm. nr. 207
- Hahn: spm. nr. 212
- Knud Østergaard: spm. nr. 213
- Yvonne Herløv Andersen: spm. nr. 216
- Steenholdt: spm. nr. 219 og 220
- Tommy Dinesen: spm. nr. 225
- Rahbæk Møller: spm. nr. 226
- Øllgaard: spm. nr. 230
- Preben Lange: spm. nr. 243
- Maisted: spm. nr. 255 og 256
- Agnete Laustsen: spm. nr. 262

Spm. nr. 165

Til *undervisningsministeren* (3/2 82) af:

Poulsaard (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at det kristelige gymnasium i Ringkøbing i annoncer efter lærerkræfter ikke må bruge udtrykket »lære-re med en kristen livsholdning«?

Begrundelse

Såfremt ministeren kan bekræfte dette se-neste udslag af fagforeningstyranni, går jeg ud fra som givet, at ministeren vil ændre på denne tingenes tilstand, og jeg vil gerne i svaret have oplyst, hvad ministeren agter at foretage sig.

Fagforeningernes indgriben over for alt og alle i dette land må stoppes. Hvis ikke et kristent gymnasium har lov til at annoncere efter lærere med en kristen livsholdning, vil det nok heller ikke vare længe, før det også bliver forbudt at annoncere efter en ung pige/mand med kristen indstilling til plads i huset.

Besvarelse (16/2 82):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Det kristne Gymnasium i Ringkøbing er en privat gymnasieskole, og stillingsopslag fra sådanne skoler foretages af skolen selv uden forudgående godkendelse af opslagens formulering i undervisningsministeriet. Stillingsopslag fra gymnasieskoler indrykkes imidlertid sædvanligvis blandt andet i bladet Gymnasieskolen. Jeg går ud fra, at der er tale om et opslag i dette blad.

Ministeriet er bekendt med, at bladets redaktion følger den linie, at det ikke af opslagene fremgår, at skolerne har andre ønsker til ansøgerne end de kvalifikationer med hensyn til uddannelse, som stilles til ansøgere til stillinger ved de offentlige gymnasieskoler. Ministeriet er endvidere bekendt med, at Gymnasieskolens redaktion ikke har indvendinger mod, at et privat gymnasium i sine stillingsopslag gør opmærksom på, at skolen drives ud fra en bestemt grundholdning. I det sidste stillingsopslag fra Det kristne Gymnasium, som er optaget i Gymnasieskolen, står der således, at skolen drives ud fra et klart kristent livssyn.

Spm. nr. 167

Til *undervisningsministeren* (4/2 82) af:

Burgdorf (KF):

»Vil ministeren sikre, at der i forbindelse med udbygningen af EFG-uddannelserne sker en udbygning af Haderslev tekniske skole, så den også kommer til at omfatte uddannelser inden for bygge- og anlægsområdet?«

Begrundelse

Sønderjylland er i dag underforsynet med tekniske uddannelser. På Haderslev tekniske skole udbydes der kun EFG-uddannelser inden for jern- og metalområdet, og der er derfor et stort behov for en udbygning. I dag har de unge ikke en reel valgmulighed, hvis de ønsker en teknisk uddannelse. Folketingsbeslutningen om ungdomsuddannelserne fra juni 1980 indebærer målsætningen om at sikre de unge reelle valgmuligheder med hensyn til uddannelser. Undervisningsministeren må nu leve op til denne beslutning og sikre en udbygning af de tekniske uddannelser i Sønderjylland ved at give mulighed for at uddanne sig inden for bygge og anlæg på Haderslev tekniske skole.

Besvarelse (18/2 82):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Ved overvejelser om udbygningen af erhvervsuddannelserne er det nødvendigt at tage hensyn til den forventede konjunkturvækling inden for de enkelte erhvervsområder. Dette gælder i særlig grad med hensyn til beskæftigelsesmulighederne, men det gælder tillige med hensyn til mulighederne for, at der kan tilvejebringes det nødvendige antal lære- og praktikpladser.

Som bekendt er konjunkturudsigterne inden for bygge- og anlægsområdet for tiden ikke synderlig lyse, og på denne baggrund må en ydeligere udbygning på nuværende tidspunkt af uddannelseskapaleten på dette område nøje overvejes. Disse overvejelser er endnu ikke afsluttede.

Spm. nr. 170

Til *arbejdsministeren* (4/2 82) af:

Gammelgaard (KF):

[Gammelgaard]

»Hvornår agter ministeren at foranledige den højere grad af ensartede regler for efterlønsmodtagere gennemført, som ministeren lovede i sit svar på spørgsmål nr. 230 i folketingssamlingen 1980-81?«

Begrundelse

I spørgsmål nr. 230 af 20. november 1980 spurgte jeg ministeren, om han agtede at tage initiativ til at afskaffe den diskrimination, som sker ved, at funktionærer og tjenestemænd, som oppebærer pensionsindtægt, og som ikke er medlem af HKs arbejdsløshedskasse, ikke kan få efterløn.

Med spørgsmålet var tænkt på det forhold, at størrelsen af det fradrag, der skal foretages i efterlønnen, når et medlem oppebærer pensionsindtægter, er afhængig af den for kassen (det faglige område) gældende omregningssats.

Ministeren fandt det ikke rimeligt, at fradraget for den enkelte efterlønsmodtager kan variere fra kasse til kasse, og ministeren forventede, at arbejdsministeriet fik afklaret sagen i løbet af kort tid med henblik på at opnå en højere grad af ensartede regler for efterlønsmodtagere. Ministerens initiativ i sagen efterlyses med dette spørgsmål.

Besvarelse (16/2 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

I mit svar den 28. november 1980 til hr. Gammelgaard oplyste jeg, at jeg forventede, at arbejdsministeriet i løbet af kort tid ville få afklaret spørgsmålet om, hvilken omregningssats der bør anvendes ved fradrag i efterlønnen.

Den 2. juli 1981 måtte jeg desværre meddele hr. Gammelgaard, at arbejdsdirektoratet i forbindelse med regelformuleringen var stødt på nogle tekniske vanskeligheder, som trak sagen i langdrag.

Nu kan jeg imidlertid oplyse, at arbejdsministeriet den 25. januar i år har anmodet arbejdsdirektoratet om, at reglerne om en fælles omregningssats nu bliver udsendt.

Den fælles omregningssats skal anvendes både ved beregning af arbejdsløshedsdagpenge og efterløn.

Spm. nr. 180

Til **justitsministeren (5/2 82)** af:

Lizzie Lichtenberg (KF):

»Efter hvilke retningslinier og i hvilke tilfælde er der givet dispensation fra brugen af sikkerhedsseler?«

Begrundelse

Som følge af, at justitsministeriet ikke har villet give dispensation til brug af sikkerhedsseler for postvæsenets medarbejdere, har Dansk Postforbund og generaldirektoratet for postvæsenet måttet indgå en aftale om brugen af sikkerhedsseler.

Besvarelse (18/2 82):

Justitsministeren (Ole Espersen):

I henhold til færdselslovens § 80, stk. 3 og 4, kan justitsministeren fastsætte bestemmelser, der fritager for pligten til at anvende sikkerhedsseler i andre tilfælde end de i loven nævnte.

Ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 608 af 12. december 1975 har justitsministeriet fastsat regler om fritagelse for anvendelse af sikkerhedsseler.

Ifølge § 1 i bekendtgørelsen er personer, der har opnået lægeattest om fritagelse i henhold til sundhedsstyrelsens instruks af 5. december 1975 til lægerne om selefritagelse, fritaget for pligten til at anvende sikkerhedsseler.

I bekendtgørelsens § 2 er der endvidere fastsat regler om fritagelse for selepligten ved følgende former for kørsel:

- Erhvervsmæssig kørsel med lav hastighed, når vedkommende under kørslen ofte skal stige ud og ind af bilen og afstanden mellem de enkelte stop ikke overstiger 500 m,
- postvæsenets kørsel inden for tættere bebygget område i forbindelse med uddeling af brev- og pakkepost samt postkassetømninng,
- kørsel inden for tættere bebygget område i forbindelse med uddeling af dagblade til abonnenter,
- politiets og militærpolitiets kørsel i særligt bevogtningsojemed samt ved befordring af anholdte og andre, der kan være til fare under kørslen, og
- forsvarets kørsel med lav hastighed på øvelsesområder.

For så vidt angår postvæsenets kørsel er anden form for kørsel end den i litra b

[Justitsministeren]

nævnte således ikke fritaget, medmindre den er omfattet af den i litra a nævnte regel. I henhold til stk. 2 gælder fritagelsen dog ikke kørsel til og fra det område, hvor uddelingen eller postkassetømningen foretages.

Post- og telegrafvæsenet havde forinden bekendtgørelsens udstedelse tillige fremsat ønske om fritagelse for brugen af sikkerheds-seler ved brev- og pakkeomdeling i landdistrikter.

Da det af bemærkningerne til lovforslaget om indførelse af obligatorisk brug af sikkerhedsseler (Folketingstidende 74-75, 2. samling, tillæg A, sp. 1972) fremgår, at der ved »særlige former for kørsel« i bestemmelsens stk. 4 tænkes på visse former for distributionskørsel, hvor hastigheden er lav, og hvor føreren skal stige ind og ud af bilen med korte mellemrum, fandt justitsministeriet ikke, at man generelt kunne fritage for seletpligten ved denne form for kørsel, da denne typisk vil ske over længere afstande.

Justitsministeriet har ikke i øvrigt meddelt fritagelser for pligten til at anvende sikkerhedsseler.

Spm. nr. 182

Til *arbejdsministeren* (5/2 82) af:

Barsøe-Carnfeldt (FP):

»Vil ministeren oplyse, om den forenkling og samordning af opkrævningen af de 5 bidrag, som foreslås opkrævet gennem ATP fra 1. januar 1983, kan udvides til at indeholde opkrævning for både arbejdstager og arbejdsgiver?«

Begrundelse

Når ministeren i bemærkningerne til forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser vedrørende opkrævning af arbejdsgiverbidrag, lovforslag nr. L 77, går ind for en forenkling og lettelse af de administrative opgaver, det offentlige pålægger erhvervslivet, vil en yderligere forenkling opnås, dersom arbejdstagerens bidrag til de ovennævnte 5 opkrævninger opkræves samtidig med arbejdsgiverens.

Med hensyn til det lønmodtagerne påhvillende bidrag til *Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)* - $\frac{1}{3}$ af det samlede ATP-bidrag, jfr. ATP-lovens § 15, stk. 1 og 2 - har retsstillingen efter ATP-lovens § 17, stk. 1, siden tillægspensionsordningens ikrafttræden den 1. april 1964 været den, at arbejdsgiverne har skullet tilbageholde medlemmernes del af bidraget ved lønudbetalingen og indbetale det samlede bidrag til ATP. Heri vil der ikke ske nogen ændring ved gennemførelse af lovforslag L 77 om ændring af forskellige lovbestemmelser vedrørende opkrævning af arbejdsgiverbidrag.

Vedrørende *Lønmodtagernes Garantifond (LG)* og *Arbejdsgivernes Elevrefusion (AER)* er forholdet det, at der ikke påhviler lønmodtagerne noget bidrag til disse ordninger, idet udgifterne hertil udelukkende dækkes af arbejdsgivernes bidrag. Ej heller påhviler der lønmodtagerne et særligt bidrag til *invalidpension*, idet staten bærer disse udgifter bortset fra indtægterne fra bidragene fra de private arbejdsgivere.

Med hensyn til *arbejdsløshedsforsikringen* gælder det, at staten, jfr. arbejdsløshedslovens § 79, stk. 1, yder de statsanerkendte arbejdsløsheds-kasser 100 pct. tilskud til kassernes udgifter til arbejdsløshedsdagpenge, efterløn og feriedagpenge, men at der til nedbringelse af statens udgifter til arbejdsløshedsforsikringen skal betales bidrag dertil dels af medlemmerne af de statsanerkendte arbejdsløsheds-kasser via kasserne, dels af arbejdsgiverne for alle beskæftigede bortset fra én, uanset om de ansatte er medlemmer af en arbejdsløsheds-kasse eller ej. Der er således ikke sammenfald mellem kredsen af de lønmodtagere, der selv skal betale bidrag til arbejdsløshedsforsikringen, og de lønmodtagere, for hvem arbejdsgiverne skal betale bidrag. Da hverken ATP eller arbejdsgiverne har kendskab til eller foretager registrering af de ansattes eventuelle medlemskab af en arbejdsløsheds-kasse, ville det være upraktisk og ensbetydende med øget besvær for arbejdsgiverne, såfremt disse skulle opkræve (tilbageholde) medlemsbidrag til arbejdsløshedsforsikringen fra de ansatte, som er medlemmer af en arbejdsløsheds-kasse.

Besvarelse (16/2 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Spm. nr. 184

Til *arbejdsministeren* (8/2 82) af:

Knud Lind (FP):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage for at smidiggøre den nuværende praksis for de faglige udvalgs godkendelse af lære- og praktikpladser?«

Begrundelse

I april 1981 blev der indgået en aftale mellem LO, DA, arbejdsministeriet og undervisningsministeriet gående ud på, at man ville se på godkendelsesproceduren med henblik på en forenkling. Ved læsning af adskillige artikler i dagspressen får man det indtryk, at den ovenfor nævnte aftale ikke er blevet efterkommet af de faglige udvalg, hvis godkendelsesprocedure virker tung og langsommelig og til en vis grad bureaukratisk i sine afgørelser til skade for de mange uddannelsessøgende. Denne mistanke bekræftes i nogen grad i ministerens redegørelse om initiativer til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden af 4. februar 1982, side 7, hvor ministeren skriver: »Den nuværende praksis for de faglige udvalgs godkendelse smidiggøres, og det skal sikres, at en afgørelse foreligger inden for en bestemt tidsfrist«.

Der henvises i øvrigt til indlæg i Næstved Tidende den 5. december 1981 og den 9. december 1981.

Besvarelse (19/2 82):**Arbejdsministeren (Svend Auken):**

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet er der indhentet følgende udtalelse fra undervisningsministeriet, som jeg kan henholde mig til:

Spørgsmålet om en effektivisering af de faglige udvalgs virksomhed indgår i både den private og offentlige aftale fra foråret 1981 om tilvejebringelse af flere lære- og praktikpladser. Det anføres således i begge aftaler, at der bør ske en smidiggørelse af reglerne for godkendelse af uddannelsespladser, uden at det faglige niveau derved sænkes.

Med henblik på at få realiseret denne målsætning i praksis blev der i eftersommeren 1981 efter indbydelse af DA, LO og undervisningsministeriet afholdt en møderække med samtlige erhvervsuddannelsesudvalg og faglige udvalg, hvor man bl.a. drøftede kriterier og procedurer i forbindelse med godken-

delse af nye uddannelsespladser. (Arbejdsdirektoratet var repræsenteret ved samtlige møder).

Det er ministeriets indtryk, at der ved disse møder generelt var en positiv holdning over for en effektivisering af proceduren og smidiggørelse af kriterierne omkring godkendelsen.

Der kan i den forbindelse henvises til den aftale, der i januar 1982 blev indgået mellem DA/BKA og HK, hvori bl.a. de faglige udvalg opfordres til at foretage en nyvurdering af godkendelseskriterierne og forenkling af sagsbehandlingen.

Problemerne om de faglige udvalgs godkendelser udspringer af, at det i næsten alle tilfælde er medlemmerne af det faglige udvalg, der selv foretager arbejdet omkring besigtigelse og godkendelse af uddannelsespladser. Dette er en tidkrævende procedure, der yderligere forsinkes ved, at nogle faglige udvalg herudover behandler godkendelser på et udvalgs møde. Det skønnes, at en nogenlunde typisk godkendelse kan vare 1-3 måneder.

Hertil kommer, at selve godkendelseskriteriet i flere tilfælde er en videreførsel af lærlingelovens godkendelseskriterier, uanset at der er tale om EFG-elever med en anden uddannelsesmæssig baggrund og behov.

På baggrund af møderækken med de faglige udvalg overvejer man for tiden muligheden for administrativt - men inden for rammerne af det faglige selvstyre - at godkende lære- og praktikpladser ud fra enkle nøgleoplysninger fra den enkelte virksomhed.

En mulig løsning kunne være at indføre den procedure, som anvendes inden for jern- og metalområdet, på alle fagområder. Ordningen går ud på, at alle godkendelsesansøgninger ekspederes af det faglige udvalgs sekretariat inden for 1-2 uger på baggrund af skemaoplysninger om virksomhedens art, omfang og udstyr.

Denne midlertidige godkendelse gælder for den aktuelle (og første) elev. En endelig godkendelse finder sted senere på baggrund af et virksomhedsbesøg.

Det kan i den forbindelse blive nødvendigt at støtte de faglige udvalg økonomisk med henblik på den nødvendige styrkelse af sekretariaterne.

Til *arbejdsministeren* (5/2 82) af:

Knud Lind (FP):

»Hvilke konkurrenceforvridende konsekvenser vil en lempelse af kommunalfuldmagten og dermed tilladelse til egentlig kommunal produktions- og afsætningsaktivitet få for det private arbejdsmarked, og vil en kommunal produktion ikke blot betyde yderligere lukninger af private virksomheder?«

Begrundelse

Det har hidtil været et grundlæggende princip, at kommunerne ikke gik ind i projekter, der henhørte under det private erhvervsliv. Med en ændring af kommunalfuldmagten vil kommunerne med skatteydernes penge kunne finansiere egentlige erhvervmæssige virksomheder, hvis oprettelse vil kunne betyde lukning af et tilsvarende antal private virksomheder og dermed tab af arbejdspladser. Denne grundlæggende ændring vil på lang sigt kunne betyde en socialisering af dansk erhvervsliv.

Besvarelse (16/2 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

I min redegørelse til folketinget om initiativer til bekæmpelse af ungdomsarbejdsledigheden gives der udtryk for, at regeringen ønsker en lempelse af kommunalfuldmagten for at give kommunerne mere smidige muligheder for at igangsætte egentlige produktions- og afsætningsaktiviteter, så vidt muligt i samarbejde med private virksomheder.

Det er regeringens hensigt at fremsætte forslag til lov, der indeholder disse muligheder.

Man er opmærksom på de mulige konkurrenceforvridende konsekvenser, en kommunal produktions- og afsætningsaktivitet kan have. Et lovforslag bør da også indeholde bestemmelser, som skal sikre, at sådanne aktiviteter kun iværksættes i forståelse med arbejdsmarkedets parter og så vidt muligt også i samarbejde med private virksomheder.

Jeg mener derfor, at en diskussion af dette spørgsmål bør afvente fremsættelsen af lovforslaget, idet holdningen til kommunal produktion og konkurrenceforvridning naturligvis vil afhænge af den konkrete udformning, lovforslaget vil få.

Spm. nr. 186

Til *arbejdsministeren* (5/2 82) af:

Knud Lind (FP):

»Hvorledes vil ministerens princip i en kvoteringsordning om lære- og praktikpladser i forhold til antal faglærte få indflydelse på de mindre, selvstændige virksomheders muligheder for at få godkendt lære- og praktikpladser fremover?«

Begrundelse

Der henvises til arbejdsministerens redegørelse af 4. februar 1982, side 7, pkt. 3.

Besvarelse (15/2 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Bestemmende for, om en virksomhed er berettiget til tilskud efter en kvoteringsordning som nævnt i redegørelsen af 4. februar 1982, er det antal lære- og praktikpladser, som rent faktisk oprettes på virksomheden.

For en mindre virksomhed betyder det, at den vil være berettiget til tilskud for hver eneste uddannelsesaftale, som virksomheden indgår (det er herved forudsat, at der ved udtrykket »mindre virksomhed« forstås en virksomhed, som beskæftiger færre faglærte end det antal faglærte, hvortil der efter ordningen skal svare en uddannelsesplads).

Kvoteringsordningen er derimod neutral i spørgsmål vedrørende afgørelse om, hvorvidt virksomheden bør opnå godkendelse som uddannelsesplads. Afgørelse herom træffes på sædvanlig måde af de faglige udvalg, dog således, at den nuværende praksis for de faglige udvalgs godkendelse smidiggøres.

Spm. nr. 187

Til *arbejdsministeren* (8/2 82) af:

Mogens Voigt (FP):

»Vil ministeren arbejde for at få de unge menneskers ønsker – som de fremstår i Berlingske Søndag den 7. februar 1982 – opfyldt, således at de igennem det, de selv kalder meningsfyldt arbejde, kan komme ud af arbejdsløshedens onde svøbe?«

Begrundelse

[Mogens Voigt]

Fremskridtspartiet har gentagne gange opfordret regeringen til at bryde med gammel-dags tankegang for at få de unge i arbejde. Vi har peget på de besværligheder, faggrænserne frembyder, og vi har anmodet om at få afskaffet det væld af regler, der bremser initiativ og virkelyst.

I præcist udformede lovforslag har vi også anvist, hvordan vi får nedbragt den store arbejdsløshed ganske betydeligt. Blandt andet har vi flere gange peget på de samme løsninger, som de unge påpeger over for Berlingske Søndag. Desværre har regeringen – og især arbejdsministeren – været afvisende over for vore tanker. Vi håber, at arbejdsministeren nu har fået øjnene op for, at situationen for de unge er så alvorlig, at han ikke længere rynker på næsen ad de løsninger, fremskridtspartiet foreslår.

For god ordens skyld skal jeg over for arbejdsministeren påpege, at regeringens chef – statsministeren – har sagt, at ethvert initiativ til løsning af ungdomsarbejdsløsheden er velkomment. Hvad med nu at gøre de unge mennesker de enkelte tjenester – som at lade dem udføre snerydning, fejning o.s.v. – som de selv beder om og endog kalder meningsfyldte?

Besvarelse (19/2 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Den 4. februar 1982 fremlagde jeg for folketinget en redegørelse om initiativer til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløsheden. Redegørelsen indeholder en række konkrete forslag, hvor vægten først og fremmest er lagt på at kunne give de unge nogle reelle uddannelsesmuligheder.

For de unge, som hellere vil have et arbejde, har redegørelsen også nogle forslag, der skal skabe flere arbejdspladser. Jeg kan her nævne forslaget om jobskabelse, der skal erstatte de meget kritiserede beskæftigelsesprojekter.

Jobskabelsesforslaget vil give mulighed for meningsfyldt arbejde, men redegørelsen foreslår også, at der etableres en kommunal serviceenhed, hvor unge kan udføre opgaver til gavn for den enkelte borger, f. eks. ved at hjælpe pensionister med ting, de ikke selv kan klare. Det kan for så vidt være både snerydning, havearbejde og småreparationer –

opgaver, som de unge selv foreslår i artiklen i Berlingske Tidende den 7. februar 1982.

Spm. nr. 188

Til *indenrigsministeren* (8/2 82) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Hvad agter ministeren at foretage med hensyn til de mere og mere kaoslignende tilstande inden for det danske sygehusvæsen?«

Begrundelse

Kendsgerningen er, at patienternes ve og vel er i fare.

Besvarelse (16/2 82):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Det er ikke i spørgsmålet konkretiseret, hvilke kaoslignende tilstande i det danske sygehusvæsen der skulle være tale om. Begrundelsen for spørgsmålet er heller ikke oplysende, idet det blot er anført, »at patienternes ve og vel er i fare«.

En så generelt udformet anklage mod de kommunale, de statslige og de private sygehuse er det ikke muligt at tage stilling til, endsiges besvare nærmere.

For en ordens skyld skal dog fastslås, at der efter min opfattelse ikke på nogen måde hersker kaoslignende tilstande i det danske sygehusvæsen.

Der er imidlertid nogle problemer i sammenhæng med den tilpasnings- og omstillingsproces, der er i gang inden for sygehusvæsenet såvel som inden for andre samfundsområder. Problemerne må ses på baggrund af flere forskellige forhold, bl. a. den lægelige og teknologiske udvikling, ønsker om bedre arbejdsmiljø m.v.

Fælles for problemerne er imidlertid, at der er tale om overgangsvanskeligheder, især i forbindelse med at sikre en bedre styring og planlægning af sygehusvæsenet, således at landets samlede sygehusvæsen med de givne ressourcer kan udnyttes mest effektivt og hensigtsmæssigt, først og fremmest til gavn for patienterne.

Spm. nr. 189

Til *indenrigsministeren* (8/2 82) af:

Bertel Haarder (V):

»Kan ministeren oplyse, hvad det vil koste at afskaffe alle nævneværdige ventelister på danske sygehuse iberegnet de derved sparede sygedagpengeudgifter sammenlignet med, hvad de nye arbejdstidsregler på sygehusene kommer til at koste?«

Begrundelse

Det er tragisk, at amtskommunerne har ofret over 1200 nye lægestillinger og flere hundrede millioner kroner på de nye, bureaukratiske arbejdstidsregler, som bl.a. er affødt af arbejdsministerens stive administration af arbejdsmiljøloven, mens tusinder af syge mennesker går og lider, fordi de skal vente i måneder og år på at blive opereret.

Jeg kender en dame, der skal vente i tre år på en ret enkel operation, som kan ændre livet for hende. Tænk, om Amtsrådsforeningen havde tænkt på hende og de mange andre i tilsvarende situationer, da de 1200 nye læger blev ansat. Tænk, om de var blevet ansat til gavn for patienterne i stedet for at blive spildt på 11 timers regler og lignende.

Tilsyneladende er hensynet til bureaukrati- et og personalet gået foran hensynet til patienterne.

På døgninstitutionerne er det ligeledes lykkedes Amtsrådsforeningen at indgå en overenskomst, som med de deri indeholdte arbejdstidsregler koster over 1.000 stillinger, dvs. over 100 mill. kr. årligt, uden at det i mindste måde kommer børnene til gode; tværtimod kan børnene nu ikke længere blive taget op af den samme, som lægger dem i seng. Det er en voldsom forringelse.

Jeg vil bede indenrigsministeren overveje, hvorledes patientinteresserne og børnenes interesser får en stærkere stilling i kommende overenskomstforhandlinger.

Besvarelse (17/2 82):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Indenrigsministeriet har indhentet vedlagte udtalelser over det stillede spørgsmål fra Amtsrådsforeningen i Danmark, Københavns kommune, Frederiksberg kommune samt sundhedsstyrelsen.

Indenrigsministeriet kan henholde sig til de indhentede udtalelser, herunder at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at fremkomme med et samlet skøn over merudgifterne ved indgåelse af den ny overenskomst for yngre læger (inkl. de ændrede arbejdstidsregler).

For så vidt angår den første del af spørgsmålet om udgifterne ved afskaffelse af alle nævneværdige ventelister – iberegnet de derved sparede sygedagpenge – henvises særlig til sundhedsstyrelsens udtalelse af 12. februar 1982. Denne del af spørgsmålet må formentlig forstås således, at spørgeren ønsker oplyst, hvad det vil koste sygehuskommunerne at afskaffe alle urimeligt lange ventetider.

En tilbundsgående besvarelse af dette spørgsmål ville imidlertid kræve meget omfattende undersøgelser og forhandlinger med alle sygehuskommuner. Besvarelsen af spørgsmålet, herunder forslag til løsninger, forudsætter således, at de centrale sundhedsmyndigheder skaffer sig en langt større indsigt i og indflydelse på den daglige drift af sygehusvæsenet, end det hidtil har været tilfældet her i landet. Sygehusvæsenet har traditionelt været et område, som amtsrådene har varetaget uden detaljerede forskrifter i form af standarder og normer fra de centrale myndigheder.

Føringen af ventelister er et eksempel på en aktivitet, der hidtil primært har været betragtet ud fra driftsmæssige synspunkter.

Inden for sygehusvæsenet vil det altid være nødvendigt at arbejde med et vist antal patienter på venteliste, såfremt der skal tilrettelægges en rimeligt rationel drift på de enkelte sygehusafdelinger med muligheder for at dele den arbejdsmæssige belastning jævnt. Ventelisternes absolutte længde er i denne forbindelse mindre interessant, idet de først og fremmest må ses i forhold til den eksisterende kapacitet. En stor venteliste behøver således ikke at være udtryk for, at der er tale om en uacceptabelt lang ventetid.

Jeg skal i øvrigt henvise til mit svar til folketingets kommunaludvalg af 12. februar 1982 (spørgsmål 5 af 1. februar 1982, alm. del, bil. 13 m.v.), hvori der mere indgående er redegjort for disse problemer.

Det er heller ikke muligt at foretage en beregning af sparede sygedagpengeudgifter.

[Indenrigsministeren]

Bilag 1

AMTSRÅDSFORENINGEN I DANMARK

Den 16. februar 1982

Indenrigsministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K

Med skrivelse af 11. februar 1982 (2. s. kt. j. nr. 5100-182/82) har indenrigsministeriet fremsendt kopi af spørgsmål stillet af folketingsmand Bertel Haarder til indenrigsministeriet om bl. a., »hvad de nye arbejdstidsregler på sygehusene kommer til at koste.«

Indenrigsministeriet har anmodet Amtsrådsforeningen om en udtalelse om størrelsen af den beregnede eller eventuelt anslåede årlige merudgift, den nye overenskomst for yngre læger, herunder ændrede arbejdstidsregler, har medført for amtskommunerne (under ét).

Indenrigsministeriet har tillige anmodet om en udtalelse om 1. del af folketingsmand Bertel Haarders spørgsmål vedrørende ventelister, der går på, hvad det vil koste at afskaffe alle nævneværdige ventelister på danske sygehuse.

Til spørgsmålet om, »hvad de nye arbejdstidsregler på sygehusene kommer til at koste«, skal Amtsrådsforeningen udtale, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt præcist at angive merudgifterne ved indførelsen af den ny overenskomst for de yngre læger, idet en del af merudgifterne ved normering af nye lægestillinger inden for det amtskommunale sygehusvæsen som følge af den ny overenskomst vil blive kompenseret ved en reduktion i overarbejdsbetaling m.v. ydet under den gamle overenskomst.

Hertil kommer, at iværksættelsesfasen for indførelsen af overenskomsten har været meget kort som følge af det vanskelige forhandlingsforløb. Overenskomstens arbejdstidsregler skulle således træde i kraft den 1. januar 1982, men først den 11. december 1981 opnåedes der enighed mellem Foreningen af Yngre Læger på den ene side og Amtsrådsforeningen, Københavns kommune, Frederiksberg kommune samt finansministeriet på den anden side om de udestående spørgsmål omkring den gældende overenskomst for yngre læger, herunder om indgåelse af en ar-

bejdsmiljøaftale. Aftalen af 11. december 1981 skulle til urafstemning hos Foreningen af Yngre Lægers medlemmer, og først den 4. januar 1982 kunne Amtsrådsforeningen meddele samtlige amtsråd, at de yngre læger havde godkendt aftalen af 11. december 1981.

I perioden indtil overenskomstens ikrafttræden har amtsrådene således planlagt iværksættelsen af den ny overenskomst uden hensyntagen til fortolkningsbidragene og arbejds miljøaftalen af 11. december 1981. I januar og februar 1982 har amtskommunerne herefter måttet ændre den tidligere planlagte arbejdstilrettelæggelse, således at normeringer, arbejdstidsregler m.v. blev bragt i overensstemmelse med det den 11. december 1981 aftalte. Arbejdet hermed i de enkelte amtskommuner samt de enkelte amtsråds godkendelse af eventuelle nynormeringer m.v. er endnu ikke alle steder tilendebragt.

Med hensyn til spørgsmålet om ventelister på sygehusene bemærkes, at der ikke Amtsrådsforeningen bekendt generelt set er nævneværdige venteproblemer inden for det amtskommunale sygehusvæsen.

Det er i øvrigt ikke muligt specifikt at opføre, hvor store ventelisterne inden for sygehusvæsenet er, idet opgørelsesmåden af ventelister i amtskommunerne og opgørelsesmåden for de enkelte sygehusafsnit er forskellig, ligesom der ikke findes en entydig definition af ventelister. Amtsrådsforeningen har imidlertid taget initiativ til at standardisere opgørelsesmåden af ventelister samt indføre en entydig definition af begrebet ventelister, således at en bredere vurdering af behandlingskapaciteten inden for de enkelte specialer skulle blive mulig.

P. F. V.

*Jens M. Nielsen**/Stig Lohmann**Bilag 2*

KØBENHAVNS HOSPITALSVÆSEN

DIREKTORATET

Den 12. februar 1982

Indenrigsministeriet,
Christiansborg Slotsplads 1,
1218 K

[Indenrigsministeren]

I anledning af indenrigsministeriets skrivelse af 11. februar d.å. vedrørende spørgsmål stillet af folketingsmand Bertel Haarder skal man – for så vidt angår spørgsmålet om de ny arbejdstidsregler – oplyse: anslåede merudgift for Københavns hospitalsvæsen grundet ny overenskomst for yngre læger var i december 1981 38,3 mill. kr. Hvor stor en del heraf, der kan henføres til ændrede arbejdstidsregler, kan ikke opgøres.

Endvidere skal nævnes, at en ny fortolkningsaftale til nævnte overenskomst blev indgået 4. januar 1982. Vurdering af merudgifter foranlediget af denne nye aftale er endnu ikke tilendebragt.

Med hensyn til spørgsmålet om ventelister skal bemærkes, at landets sygehuse arbejder ud fra forskellige definitioner af begrebet venteliste. Det kan f. eks. nævnes, at en sygehuskommune arbejder med en 3-måneders grænse med hensyn til ventetid, før den ventende indgår i ventelisten, medens ventelisten i København er baseret på det system, at ventelisterne omfatter alle patienter henvist til sygehus, altså »en her og nu venteliste«.

I øvrigt må der af hensyn til en rationel drift af sygehuse altid arbejdes med en venteliste af passende størrelse.

I Københavns kommune har man kun venteliste af betydning for patienter med visse øjenlidelser og kirurgiske sygdomme. Som eksempel på, hvilken indsats man gør for at nedbringe lange ventelister, kan nævnes, at man ved ansættelse af en ekstra reservede samt ved midlertidigt at forøge øjenafdelingen på Hvidovre hospital med 5 senge har nedbragt ventetiden til operation for grå stær fra 1 år til 5-6 måneder.

Endelig skal vedrørende omkostningerne ved at afskaffe samtlige landets ventelister sammenlignet med en besparelse i sygedagpenge bemærkes, at dette spørgsmål ikke kan besvares, da man ikke har registreret, hvilke patienter på ventelisten der modtager dagpenge.

F. Zachariae

/B. Gurlev

Bilag 3

FREDERIKSBERG KOMMUNE

HOSPITALSDIREKTORATET Den 12. februar
1982

Indenrigsministeriet,
Christiansborg Slotsplads 1,
1218 København K

Under henvisning til indenrigsministeriets skrivelse af 11. februar 1982 (2. s. kt. j. nr. 5100-182/82) vedrørende de af folketingsmand Bertel Haarder til indenrigsministeren stillede spørgsmål skal man fra hospitalsdirektoratets side oplyse følgende med hensyn til de nye arbejdstidsregler for yngre hospitalslæger. Ved udgangen af 1981 var der ved Frederiksberg Hospital besat 150 stillinger som yngre læge. Som følge af den nye overenskomst for yngre hospitalslæger (incl. fortolkningsaftalerne vedrørende denne) må det efter indgående drøftelser med hospitalets lægechefer skønnes, at det vil være nødvendigt, at der ved hospitalet nynormeres i alt 54 stillinger som yngre læger; merudgiften hertil vil på årsbasis (1982-lønninger) andrage ca. 10 mill. kr. incl. udgifter til vikarer under ferie og sygdom.

Direktoratet ser sig derimod ikke i stand til at besvare spørgsmålet om, hvad det vil koste at afskaffe alle nævneværdige ventelister på danske sygehuse iberegnet de derved sparede sygedagpengeudgifter, for så vidt angår Frederiksberg Hospital.

Som begrundelse herfor kan oplyses følgende.

En besvarelse af spørgsmålet ville nødvendigvis, at samtlige patienter på venteliste blev indkaldt til en forundersøgelse med henblik på at kortlægge sygdomsbilledet og vurdere, hvorvidt behandlingen kan påregnes at kunne klares ambulant, eller om der må påregnes indlæggelse.

Endvidere måtte der for den enkelte patient foretages en undersøgelse af pågældendes sociale forhold med henblik på at få konstateret, om pågældende oppebærer pension, er arbejdsledig, oppebærer løn under sygdom ud over de lovpligtige 5 uger, om tidspunktet for sygemeldingen m.v.

Først når en vurdering af den enkelte sygdomsbillede foreligger, vil man kunne søge at beregne, hvad hospitalsudgiften ville blive, men under alle omstændigheder vil der blive tale om betragtelige beløb i forbindelse med etablering af 2 eller 3 skift på operationsstuer, etablering af nye sengeafsnit med plejepersonale m.v. samt ved en videregående

[Indenrigsministeren]

de drift af de tværgående afdelinger uden for normal arbejdstid.

O. Rosbo

/J. Andersen

Bilag 4

Udtalelse fra sundhedsstyrelsen.

Tilbagesendes til *indenrigsministeriet*, idet sundhedsstyrelsen kan oplyse, at der ikke findes detaljerede oplysninger, der er indberettet til styrelsen, og som kan danne grundlag for en analyse af de forhold, spørgeren berører. Det kan dog oplyses, at sundhedsstyrelsen, efter aftale i det i forbindelse med indførelsen af nye arbejdstidsregler for yngre læger nedsatte kvoteringsudvalg, direkte følger den undersøgelse af overenskomstens konsekvenser, som Amdrårdsforeningen i Danmark netop er ved at sætte i gang. Oplysninger derfra vil også være til rådighed for sundhedsstyrelsens vurdering af udviklingen. Spørgsmålet om udgifterne i forbindelse med afvikling af uacceptable ventetider kan ikke besvares med styrelsens nuværende viden. Imidlertid må det understreges, at der ikke foreligger dokumentation for urimelige ventetider for patienter, der har behov for sygehusbehandling, bortset fra enkelte, fortrinsvis kirurgiske områder. Det er dog her vigtigt at understrege, at årsagen ikke kun kan findes i manglende ressourcer/bevillinger. Det spiller på nogle af de ramte områder en rolle, at nye behandlingsmetoder – f. eks. indsættelse af ledproteser ved slidgigt – kun kan indføres generelt i sygehusvæsenet over en vis årrække, da såvel oplæring af personale som nødvendige ændringer af operationsfaciliteter kræver en rimelig tid, såfremt patientbehandling skal finde sted med den kvalitet, der normalt kendetegner danske sygehuse. Sundhedsstyrelsen kan dog ikke udelukke, at der på andre områder kan vindes noget ved organisatoriske indgreb med kun en beskedent indsats af nye ressourcer.

Sundhedsstyrelsen, den 12. februar 1982

P. D. V.

G. Schiøler

Spm. nr. 190

Til *fiskeriministeren* (8/2 82) af:

Burgdorf (KF):

»Ager ministeren over for sin hollandske kollega at påpege, at man fra dansk side forventer en indskærpelse af, at hollandske fiskere skal respektere danske fiskeres afmærkninger i den sydlige del af Nordsøen?«

Begrundelse

I flere tilfælde har hollandske fiskere ødelagt danske fiskeres fangstredskaber i den sydlige del af Nordsøen ved ikke at overholde og respektere de danske afmærkninger. Danske fiskere har lige så meget ret som de hollandske til at fiske i området, og den hollandske handle måde rammer danske fiskere meget hårdt. For det første mister de deres fangst, og for det andet bliver net og garn gjort ubrugelige. Derfor må ministeren fortælle sin hollandske kollega, at man fra dansk side forventer en indskærpelse af, at hollænderne overholder afmærkninger m.v.

Besvarelse (18/2 82):

Fiskeriministeren (Hjortnæs):

Selv om gældende internationale bestemmelser foreskriver fiskerne at udvise fornødent hensyn til andre fartøjers fiskeri, viser erfaringerne, at oversejling af fangstredskaber ikke er ualmindelig på fangstpladser, hvor fartøjer fra flere nationer samtidig driver fiskeri.

Et stigende antal klager fra danske fiskere, specielt over hollandske fartøjers oversejling af danske fangstredskaber, var baggrunden for, at der i 1975 på initiativ fra det danske fiskeriministerium blev stillet forslag om nedsættelse af en dansk og en hollandsk komité til behandling af skadesager – et forslag, som blev positivt modtaget af såvel de hollandske myndigheder som de hollandske fiskeriorganisationer.

Nedsættelsen af de to komiteer blev samme år formaliseret ved indgåelse af en aftale, hvori det bestemmes, at hver komité skal bestå af 3 medlemmer, hvoraf 1 udpeges af vedkommende fiskeriminister og 2 af de to landes fiskeriorganisationer. Aftalen fastlægger endvidere komiteernes opgave og proceduren for behandlingen af anmeldte skadesager.

De to komiteers opgave er herefter at undersøge og vurdere de anmeldte skadesager

[Fiskeriministeren]

med henblik på at bilægge tvister og tilvejebringe forlig mellem de to parter vedrørende størrelsen af skadeserstatningen. I tilfælde, hvor der ikke har kunnet tilvejebringes en forligsmæssig ordning, skal komiteen forelægge komiteen i klagerens land en beretning om undersøgelsen. De her omtalte bestemmelser er ikke til hinder for, at de skadelidte forfølger deres krav ved domstolen.

Det er endvidere aftalt, at de to komiteer skal tage de nødvendige skridt til et oplysningsarbejde blandt fiskere i de to lande angående fiskemetoder og fiskeriområder. Baggrunden for denne bestemmelse var, at tidligere sager gav grund til at antage, at hollandske fiskere i mange tilfælde savnede kendskab til danske fiskemetoder, og at denne omstændighed i en del af de anmeldte sager kunne være årsagen til opståede skader.

Endelig er det aftalt, at de to komiteer skal afholde fællesmøder i det omfang, der er behov herfor. Sådanne møder har siden været afholdt én eller to gange om året, skiftevis i Holland og Danmark.

Generelt kan jeg udtale, at komitébehandlingen af de i årenes løb modtagne skadesanmeldelser har vist sig at være til stor nytte, ikke mindst på grund af den direkte kontakt, der herigennem blev etableret mellem de danske og hollandske fiskerierorganisationer.

Fælleskomiteen har haft mange sager til behandling, og disse har så godt som udelukkende drejet sig om skadesramte danske fiskere. Sagsantallet har naturligt varieret ret stærkt fra år til år, og bemærkelsesværdigt er det, at de gange, der fra hollandsk side er foretaget et oplysningsarbejde om de danske fiskemetoder, har det vist sig at have en begrænsende effekt på antallet af skadesanmeldelser. Der er her grund til at fremhæve, at såvel de hollandske myndigheder som fiskerierorganisationerne tidligere har udfoldet en energisk indsats inden for dette oplysningsarbejde. De mange skadesager har ofte været vanskelige at rede ud, og mange sager har måttet henlægges på grund af manglende bevisligheder.

I fiskeriministeriet har man siden nytår kun modtaget 1 anmeldelse om en hollandsk fiskers skade på et dansk fiskerifartøj og redskaber, men fra anden side har jeg modtaget underretning om, at antallet af episoder med hollandske fiskere skal være langt større, og

at danske fiskere føler, at de i mange tilfælde har været udsat for chikane.

Jeg ønsker klart at tilkendegive, at jeg nærer fuld forståelse for, at episoder af denne art og dette omfang er egnede til at skabe bitterhed blandt danske fiskere, som i forvejen føler sig i en presset økonomisk situation. Jeg vil derfor tage skridt til, at der snarest afholdes et fællesmøde i de to komiteer til klarlæggelse af årsagerne til den nu opståede situation. Jeg må finde det rigtigst, at der afholdes et sådant møde, inden jeg overvejer eventuelle yderligere skridt i sagen.

Spm. nr. 192

Til *ministeren for skatter og afgifter* (8/2 82) af:

Barsøe-Carnfeldt (FP):

»Vil ministeren belyse, hvad der nøjagtigt indeholdes i begrebet »afkastet« af formue anbragt i egen bolig?«

Begrundelse

I betænkningen om beskatningsregler for ejerboliger nr. 734 af februar 1975 står om den oprindelige begrundelse for »lejeværdi af egen bolig« anført: »Den lejeværdi, som skal tages til indtægt, skal i princippet svare til det beløb, som boligen kunne indbringe ved udleje.«

Den ligestilling, der søgtes tilvejebragt på denne baggrund, angik »afkastet« af formuer anbragt på rente og formuer anbragt i bolig i egen ejendom.

Besvarelse (16/2 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Grundlaget for de gældende regler om beskatning af værdien af bolig i egen ejendom fandtes oprindelig i statskattelovens § 4 b. Efter denne bestemmelse skulle lejeværdi af bolig i egen ejendom medregnes ved opgørelsen af ejerens skattepligtige indkomst, hvad enten den pågældende havde gjort brug af sin beboelsesret eller ej. Lejeværdien blev ansat til det beløb, som kunne opnås ved udleje af ejendommen. Når særlige forhold gjorde denne opgørelsesmåde mindre egnet, kunne ansættelsen af lejeværdien ske skønmæssigt. Hvis der ved lov eller offentlig myndigheds bestemmelse var fastsat et mak-

[Ministeren for skatter og afgifter]

simum for huslejens størrelse, var hovedreglen, at lejeværdien ikke kunne overstige dette maksimum.

Bestemmelsen om lejeværdifastsættelse i statsskattelovens § 4 b var i næsten uændret skikkelse optaget fra de to tidligere statsskattelove fra 1903 og 1912.

Allerede få år efter 1903 viste det sig nødvendigt med en norm til fastsættelse af lejeværdien for enfamiliehuse. Der udviklede sig derfor tidligt en praksis, hvorefter lejeværdien for enfamiliehuse blev fastsat til en procentdel af ejendomsværdien. Lejeværdien udgjorde herefter 6 pct. af ejendomsværdien indtil 1947, da procenten sættes ned under hensyn til reguleringen af lejen i udlejningsejendomme. Lejeværdiprocenten er blevet opfattet dels som et udtryk for, hvad ejendommen forsigtigt bedømt kunne antages at indbringe ved udleje, og dels som et udtryk for normal forrentning af ejerens indestående i ejendommen.

Lejeværdiprocenten er siden skatteåret 1966/67 blevet fastsat i ligningsloven. Den procentvise lejeværdiberegning af bolig i egen ejendom omfatter i dag både enfamiliehuse, tofamiliehuse, ejerlejligheder og stuehuse til landbrug og gartneri m.v. Denne beregningsmåde gælder således for langt hovedparten af de tilfælde, hvor der bliver tale om ansættelse af en lejeværdi.

Spm. nr. 194

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (9/2 82) af:

Mogens Voigt (FP):

»Ministeren bedes præcisere i en overskuelig oversigt, på hvilke punkter ophavsretsloven kan overtrædes, hvis der vises spillefilm for en større forsamling på et videoanlæg, samt oplyse, om der er begået overtrædelser i Tylle-sagen.«

Besvarelse (19/2 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Efter ophavsretslovens § 2 har ophavsmanden bl.a. en *eneret til* at gøre sit værk tilgængeligt for almenheden ved *offentlig fremførelse*. Hvis den, der er ansvarlig for den offentlige fremførelse, ikke har indhentet

den nødvendige tilladelse til fremførelsen, foreligger der altså en overtrædelse af den nævnte bestemmelse i loven.

Når det drejer sig om et filmværk, herunder en film optaget på videogram, vil de retligheder, der tilkommer ophavsmændene til filmen (instruktør, forfatter, fotograf m.fl.) i de fleste tilfælde være overgået til filmens producent, således at det i reglen vil være dennes samtykke, der skal indhentes til den offentlige forevisning.

Ophavsmanden har i medfør af ophavsretslovens § 2 endvidere en *eneret til at fremstille eksemplarer* eller reproduktioner af sit værk. Efter lovens § 11 gælder der dog herfra den undtagelse, at enhver frit kan fremstille enkelte eksemplarer af et offentliggjort værk til *privat brug*, men de således fremstillede eksemplarer må ikke udnyttes på anden måde. Hvis derfor et eksemplar, der er fremstillet til privat brug med hjemmel i § 11, benyttes i andet øjemed, f.eks. til en offentlig fremførelse, vil der ske en overtrædelse af lovens § 11, jfr. § 2.

Der kan endelig være tale om, at den offentlige forevisning af en film ved hjælp af et videogram vil kunne udgøre en krænkelse af den *eneret*, der efter ophavsretslovens § 2 tilkommer ophavsmanden *til at sprede eksemplarer af værket til almenheden*, eksempelvis ved salg, udleje eller udlån. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis den, der er ansvarlig for visningen, kun har fået rådighed over videogrammet på betingelse af, at det alene anvendes til forevisning inden for den private kreds.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvornår en fremførelse må anses for offentlig, foreligger der en omfattende domstolspraksis. Det skal her blot fremhæves, at fremførelsen meget vel kan blive anset for offentlig i ophavsretlig forstand, selv om den finder sted inden for en forenings rammer.

Ministeriet kan ikke udtale sig om, hvorvidt de forevisninger, der har fundet sted på Tylle Kro, indebærer overtrædelser af ophavsretsloven. Overtrædelser af denne art er principielt undergivet privat påtale, og en eventuel uenighed om lovligheden af forevisningerne må afgøres ved domstolene.

Spm. nr. 195

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (9/2 82) af:

Mogens Voigt (FP):

»Det bedes oplyst, om Tylle-sagen er lovlig på samme måde, som når fritidsklubber og sportsklubber viser spillefilm på video for en større forsamling.«

Begrundelse

Der har gennem de senere uger været en voldsom debat om lovligheden af det, der foregår på Tylle Kro. Senest i Morgenposten den 7. februar 1982 samt Radio Fyn mandag den 8. februar 1982.

Det svirrer i luften med beskyldninger, og ingen ved tilsyneladende, hvad der er gældende lov for forevisning af spillefilm på videomaskiner. Ministeren bedes derfor præcisere, hvad der gælder, når der betales kontingent til en lovligt stiftet forening, samt hvad der gælder for forevisning af spillefilm på video i fritidsklubber, alderdomshjem, plejehjem og lignende.

Besvarelse (19/2 82):

Ministeren for kulturelle anliggender (Lise Østergaard):

Spørgsmålet om lovligheden af den omtalte forevisning af videogrammer i forhold til ophavsretslovens bestemmelser er behandlet i svaret på spørgsmål nr. 194.

Herudover kan der være tale om lovligheden i forhold til film- og biografloven og filmcensurloven. Disse love bestemmer, dels at *offentlig* forevisning af film kræver polititilladelse (som man har ret til, hvis man er myndig og ikke under konkurs), dels at der ved *offentlige* forevisninger, hvortil børn har adgang, kun må vises film, som er godkendt for børn af filmcensuren. Videogrammer anses for at falde ind under film, som det direkte fremgår af filmcensurlovens ordlyd, der blev ændret i 1980.

I filmlovgivningens forstand er forevisning, sagt i korthed, offentlig, hvis i princippet alle og enhver har adgang (hvad enten der skal betales entré eller ej), medens der er tale om ikke-offentlig visning, hvis arrangementet er forbeholdt en sluttet kreds, som kan være medlemmerne af en forening eller beboerne på en institution. Imellem de klare yderpunkter kan der forekomme tilfælde,

hvor afgrænsningen af de adgangsberettigede ikke er så skarp, at det uden et nærmere kendskab til omstændighederne kan fastslås, om det drejer sig om offentlig eller ikke-offentlig visning.

Ministeriet kan ikke på det foreliggende grundlag tage stilling til, om der på Tylle Kro afholdes forevisninger, der er offentlige i filmlovgivningens forstand. Man er bekendt med, at der er indgivet politianmeldelse.

Spm. nr. 197

Til *undervisningsministeren* (9/2 82) af:

Karen Højte Jensen (KF):

»Hvad agter ministeren at foretage i sagen med de uopklarede ophavsretlige problemer, der medfører, at landscentralen for undervisningsmidler i år skal slette alle TV- og radioudsendelser produceret af Danmarks Radios undervisningsafdeling i 1977?«

Begrundelse

Ifølge Berlingske Tidende fra 9. februar i år har kulturministeriet udsendt en bekendtgørelse, der fastlægger, at optagelser af skole-TV og -radio skal gøres uanvendelige senest fire år efter, at udsendelserne første gang er udsendt i et af medierne. Ophavsretlige problemer mellem det offentlige på den ene side, Forfatterforeningen og Dansk Journalistforbund på den anden medfører, at de årlige tilskud fra undervisningsministeriet på ca. 35 mill. kr. forsvinder op i den blå luft.

Besvarelse (18/2 82):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

I henhold til ophavsretslovens § 17 kan der til midlertidig brug ved undervisning fremstilles eksemplarer af offentliggjorte værker ved lydoptagelser.

I 1977 blev denne bestemmelse udvidet til også at omfatte billedoptagelser. Lovforslaget byggede på den forudsætning, at optagelserne generelt skal have en midlertidig karakter, og at de i almindelighed kun bør kunne bevares et år eller nogle ganske få år.

Det er derfor i loven bestemt, at kulturministeren kan fastsætte regler om opbevaringen og benyttelsen af de foretagne optagelser.

[Undervisningsministeren]

Med hjemmel i ophavsretslovens § 17, stk. 1, har kulturministeriet herefter udsendt bekendtgørelse om opbevaring og benyttelse af optagelser af radio- og fjernsynsudsendinger, som er foretaget inden for undervisningsvirksomhed (bekendtgørelse nr. 152 af 6. april 1979).

I § 8 fastsættes, at optagelserne og senere kopier heraf skal gøres ubrugbare senest 4 år efter, at det program, hvorfra optagelserne er gjort, første gang har været udsendt i radio eller fjernsyn, medmindre der er indhentet samtykke fra rettighedshaverne til fortsat opbevaring.

I det foreliggende udkast til betænkning om landscentralen for undervisningsmidler er bl. a. indstillet, at der optages forhandlinger om en forlængelse af denne frist.

Ministeriet har foreløbig taget skridt til sådanne forhandlinger med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen i Danmark, som primært har en direkte interesse i en sådan forlængelse.

Spm. nr. 199

Til *ministeren for skatter og afgifter* (9/2 82) af:

Anders Poulsen (V):

»Vil ministeren medvirke til en hurtig genskabelse af retssikkerheden for borgerne i skattesystemet?«

Begrundelse

Der kommer stadig flere dokumentationer om manglende retssikkerhed på skatteområdet – såvel ansættelse af indkomst og formue som administrative bødefastsættelser – sidst i Berlingske Tidende den 9. februar, side 7.

Hvis ministeren ønsker at medvirke, så kunne det i øjeblikket under ministeriet nedsatte inhabile og selvkontrollerende retssikkerhedsudvalg ophæves og det foreløbige arbejdsresultat stilles til rådighed for tidligere ombudsmand, professor Lars Nordkov Nielsen, der anmodes om snarest muligt og inden 2 måneder at fremkomme med en udtalelse indeholdende et skitseforslag til genskabelse af retssikkerheden.

Skitseforslaget forelægges: Den danske Dommerforening, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af registrerede Revisorer, Advokatrådet, Erhvervenes Skatte-

sekretariat, De danske Landbo- og Husmandsforeninger, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og ligningskommissioner og skatteråd til udtalelse med så kort varsel som muligt.

Derefter vil det politiske handlingsgrundlag være tilvejebragt.

Besvarelse (16/2 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Som forespørgeren anser jeg det af stor vigtighed, at retssikkerheden inden for skattesystemet bliver så stor som overhovedet muligt. På grundlag af den betænkning, der i nær fremtid afgives af retssikkerhedsudvalget, vil jeg overveje, hvilke initiativer der bør tages for at forbedre retssikkerheden.

Endvidere er det min hensigt i forlængelse af retssikkerhedsudvalgets arbejde at nedsætte et udvalg med deltagelse af eksperter udefra, der får til opgave at gennemgå problemerne omkring de administrative bødefastsættelser.

Spm. nr. 200

Til *indenrigsministeren* (9/2 82) af:

Grove (KF):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om den bebudede undersøgelse af sygehusapotekernes økonomi og rentabilitet?«

Begrundelse

I et svar til folketingets socialudvalg den 8. april 1981 oplyser ministeren, at der i forbindelse med ændringer i lov om apoteksvirksomhed vil blive gennemført en nærmere undersøgelse af sygehusapotekernes økonomi.

Det fremgår nu af regeringens lovkatalog, at man allerede i denne folketingssamling vil fremsætte det længe bebudede lovforslag om ændringer i lov om apoteksvirksomhed. Det må derfor være rimeligt, at der forud for lovforslagets behandling gives nærmere oplysninger om resultatet af denne undersøgelse, der ifølge ministerens egne oplysninger nærmest skal belyse væsentlige konsekvenser af netop forslaget til lov om apoteksvirksomhed.

Besvarelse (18/2 82):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Forslaget til lov om apoteksvirksomhed er blevet fremsat den 10. februar 1982 (L 100).

Det er på side 42 i bemærkningerne til lovforslaget anført, at det er hensigten at gennemføre en nærmere undersøgelse af sygehusapotekernes økonomi m.v. Det er dog samtidig præciseret, at undersøgelsen ikke kan forventes umiddelbart at kunne anvendes som sammenligningsgrundlag til bedømmelse af de enkelte sygehusapotekers økonomi i forhold til de private apotekers, men at den vil kunne tjene som grundlag for en mere generel samfundsøkonomisk vurdering af sygehusapotekernes omkostningsforhold såvel for amtskommunerne som for indenrigsministeriet og sundhedsstyrelsen.

Der er tale om en fremtidig undersøgelse som et led i gennemførelsen af lovforslaget, således at den kan indgå som en del af beslutningsgrundlaget ved tilrettelæggelsen af lægemiddeldistributionen på det nye lovgrundlag.

Der er derfor ikke på nuværende tidspunkt taget stilling til, hvorledes undersøgelsen nærmere tænkes tilrettelagt, eller hvornår den vil kunne gennemføres i forhold til de øvrige betydelige administrative opgaver, der vil skulle løses i forbindelse med gennemførelsen af lovforslaget.

Spm. nr. 201

Til finansministeren (9/2 82) af:

Gammelgaard (KF):

»Hvor stor en del af det samlede obligationsudbud i 1982-85 skønnes at være statsobligationer?«

Begrundelse

I forbindelse med behandlingen af L 3 om optagelse af indenlandske statslån oplyser finansministeren, at det ikke er muligt at opstille et skøn over den forventede udstedelse af statsobligationer i de kommende år. Det er uforståeligt, at regeringen ikke på grundlag af de beregninger og prognoser, som bl. a. budgetdepartementet opstiller, er i stand til en vurdering af behovet for udstedelse af statspapirer i de kommende år. En lignende tilbageholdenhed gælder jo ikke i forhold til kommuner og amter, som man forlanger skal give ret så præcise fremskrivninger af den

økonomiske udvikling. Man kan derfor meget let få den fornemmelse, at de manglende evner i retning af at forudsige behovet for statsobligationsudstedelse i virkeligheden dækker over en uro for at få de faktiske oplysninger på bordet.

Besvarelse (17/2 82):**Finansministeren (Heinesen):**

Der findes ikke i budgetdepartementet fremskrivninger for årene efter 1982 af statens budgetunderskud, og dermed er det heller ikke muligt nøjere at vurdere størrelsen af statens obligationsudbud efter 1982. Hertil kommer – som fremhævet bl. a. i bemærkningerne til lovforslag L 3 om optagelse af indenlandske statslån – at behovet for salg af statspapirer ikke alene kan vurderes ud fra skøn over det statslige budgetunderskud. Dette hænger sammen med, at salget af statspapirer primært tilsigter at modvirke likviditetsvirkningen af statsfinanserne, men der vil løbende blive taget hensyn til de øvrige likviditetspåvirkende faktorer, ikke mindst betalingsbalancens påvirkning og – så vidt det er muligt – til pengepolitikens indenlandske aktivitetsevirkninger, således at der sigtes mod en *som helhed* tilfredsstillende likviditetsudvikling og renteutvikling. Selv om der således forelå skøn over statsfinansernes likviditetsvirkning i årene 1983-85, ville dette kun være én af forudsætningerne for at kunne vurdere salget af statspapirer. En række andre nødvendige forudsætninger ville mangle, især som nævnt skøn over betalingsbalancens likviditetsvirkning. Likviditetsforsyningen påvirkes af såvel betalingsbalancens løbende poster som af den ikke-statslige kapitalimport, der erfaringsmæssigt er en meget svingende størrelse og derfor særlig vanskelig at forudsige.

For indeværende år er det imidlertid muligt at udtale sig lidt nærmere om udbuddet af statspapirer. Ved finanslovbudgetteringen 1982 er således forudsat en nominal bruttolåntagning på 85 mia kr., svarende til en kursværdi på knap 64 mia kr. ved en forudsat emissionskurs på 75. Nettolåntagningen til kursværdi skønnes herefter at udgøre knap 42 mia kr. Dette svarer nogenlunde til den samlede nettotilgang til kursværdi til obligationsmarkedet i 1981, hvoraf staten tegnede sig for ca. 2/3 og realkreditinstitutter-

[Finansministeren]

ne samt øvrige obligationsudstedende institutioner for ca. 1/3.

Spørgsmålet om, hvor stor en andel af den samlede obligationsudstedelse staten vil tegne sig for i 1982, afhænger naturligvis helt af tilgangen til markedet af øvrige obligationer, især realkreditobligationer, der vil være bestemt af omfanget af såvel boligbyggeri som erhvervsbyggeri. Selv om der kan forventes en moderat stigning i nettotilgangen af realkreditobligationer i 1982 i forhold til 1981, vil tilgangen heraf formentlig kun udgøre ca. 1/3 af tilgangen af statspapirer.

For god ordens skyld skal jeg afslutningsvis gøre opmærksom på, at flerårsbudgetteringen på statsbudgettet alene vedrører udgiftsbudgettet, mens man ikke har fundet grundlag for at udarbejde flerårige indtægtsbudgetter. På tilsvarende måde forekommer det heller ikke forsvarligt at udarbejde flerårige skøn over statens salg af statspapirer.

Spm. nr. 202

Til *undervisningsministeren* (9/2 82) af:

Mimi Stilling Jakobsen (CD):

»Finder ministeren det rimeligt, at undervisningsministeriets besparelser på 100 mill. kr. tilrettelægges på en sådan måde, at Hvidovre hospital rammes med så stor en del som 28 mill. kr., samt kan ministeren bekræfte, at en sådan besparelse kan få de virkninger, der har været beskrevet i dagspressen, og vil ministeren i givet fald gribe ind over for denne fordeling af besparelsen?«

Begrundelse

Der henvises til artikler i Berlingske Tidende den 8. og 9. februar 1982.

Besvarelse (18/2 82):

Undervisningsministeren (Dorte Bønnedsen):

Ved det politiske forlig i 1980 om udmøntning af budgetreguleringsposten på 1 mia kr. på forslag til finanslov for 1981 blev det besluttet, at der skulle spares 150 mill. kr. på undervisningsministeriets budget, heraf 100 mill. kr. inden for de videregående uddannelsers område. Da området gennem de senere år har båret væsentlige besparelser fordelt på alle institutioner, blev det besluttet, at de nye besparelser så vidt muligt skulle gen-

nemføres ved afvikling eller indskrænkning af bestemte aktiviteter, og der blev udmøntet en langsigtet spareplan i overensstemmelse hermed.

En af de beslutninger, der blev truffet ved spareplanen, var, at optagelsestallet til lægeuddannelsen skulle reduceres fra og med optagelsen i 1981 med 130. Denne reduktion svarer til en fuld klinisk sektion på 2. delstudiet.

Tilgangen til alle de kliniske sektioner er allerede reduceret som følge af tilgangsreduktionerne til lægeuddannelsen fra 1976, således at enhederne hver for sig når en hensigtsmæssig størrelse, når disse reduktioner er fuldt gennemført. Det er derfor, både for at opnå besparelsen og for at bevare uddannelsingsmiljøer af en hensigtsmæssig størrelse, rimeligt at nedlægge en sektion. Ved nedlæggelse af en sektion øst for Store Bælt kommer fordelingen af lægeuddannelseskapa- citeten nogenlunde til at svare til befolkningsfordelingen øst og vest for Store Bælt.

I 1971 indgik undervisningsministeriet ved opsigelige overenskomster aftaler med henholdsvis Københavns amt og Københavns kommune om varetagelse af en del af den kliniske undervisning ved henholdsvis Herlev og Hvidovre hospitaler. At det netop blev disse hospitaler, skyldtes, at begge i forvejen havde den ønskede specialfordeling. Den refusion, hospitalerne modtager, er kompensation for omkostningerne ved at undervise studerende. Det har således aldrig været hensigten, at de kliniske refusioner skulle udgøre et tilskud til lands- og landsdelsfunktionerne på de 2 hospitaler.

Herlev og Hvidovre hospitaler har i hele overenskomstperioden varetaget lige store dele af den kliniske undervisning. Men der er den væsentlige forskel, at mens Herlevs undervisningsfaciliteter er fuldt udbyggede, er dette ikke tilfældet med Hvidovre. Her stod man over for et byggeprogram i størrelsesordenen 15-16 mill. kr. Nedlæggelsen af sektionen i Hvidovre betyder, at der hermed også opnås en besparelse på investeringssiden.

Når det i Berlingske Tidendes artikel fra 9. februar 1982 hedder, at forskning og undervisning på Hvidovre hospital standses, er det kun rigtigt for så vidt angår undervisningen. Men hensyn til forskningen standses derimod kun den del, som var led i betalin-

[Undervisningsministeren]

gen for studenterundervisningen, og i øvrigt vil forskningens omfang i givet fald kunne opretholdes ved at etablere flere forskerstillinge ved rigshospitalet, som jo er etableret og opretholdes som statsligt hospital netop af hensyn til undervisning og forskning.

Spm. nr. 207

Til *arbejdsministeren*, (10/2 82) af:

Keld Albrechtsen (VS):

»Kan arbejdsministeren bekræfte, at arbejdstilsynets målinger på fire af Århus amtskommunes sygehuse viser ulovligt høje koncentrationer af narkosegasser på operations-, opvågnings- og fødestuerne?«

Begrundelse

I begyndelsen af januar fremgik det af oplysninger i dagspressen, at arbejdstilsynets målinger viser ulovligt høje koncentrationer af narkosegasser (halotan og dinitrogenoxid – lattergas) på operations-, opvågnings- og fødestuer på fire af Århus amtskommunes sygehuse. Det fremgik endvidere af oplysningerne i dagspressen, at arbejdstilsynet ville give amtet påbud om at overholde de gældende grænseværdier for de pågældende stoffer. (Se f. eks. Det ny Demokraten, den 4. januar).

Imidlertid trækker sagen tilsyneladende i langdrag, hvilket er uacceptabelt i betragtning af, at der i tilfælde, hvor disse grænseværdier overtrædes, selvfølgelig må gribes ind omgående.

De forhøjede koncentrationer udgør en sikkerheds- og sundhedsrisiko for personalet på disse stuer. Hovedpine, træthed, svimmelhed, udtørring af slimhinderne er nogle af symptomerne på for høje koncentrationer, ligesom det af udenlandske undersøgelser fremgår, at narkosepersonalet har større abortrisiko, og at børn, der fødes af narkosepersonale, har større risiko for misdannelser.

Og problemerne på sygehusene i Århus amt grunder sig udelukkende i det forhold, at Århus amtskommune vil spare penge og ikke afsætter tilstrækkelig mange penge til en forsvarlig sikring mod for høje koncentrationer. Således fremgår det af brev fra amtets sygehusudvalg til Amtsrådsforeningen fra 17. august 1981, at Århus amtskommunes sygehuse i det store og hele bliver i stand til – i

løbet af 1982 – at overholde de fra foråret 1981 gældende grænseværdier.

I det store og hele vil man med et års forsinkelser eller måske mere overholde grænseværdierne.

Besvarelse (18/2 82):

Arbejdsministeren (Svend Auken):

På baggrund af en udtalelse indhentet fra direktoratet for arbejdstilsynet kan jeg bekræfte, at arbejdstilsynets kreds i Århus amt i oktober kvartal sidste år indledte en undersøgelse af personalets udsættelse for narkosegasser (halotan og lattergas) på amtets sygehuse. Resultatet af undersøgelsen er endnu ikke opgjort og vil først foreligge om ca. 1 måned.

I den forbindelse bemærkes, at koncentrationmålinger alene ikke er tilstrækkelige til at vurdere, om udsættelsen er utilsadelig. Der skal også tages hensyn til arbejdsperiodens længde, som indgår ved beregningen af det samlede, tidsvægtede gennemsnit over en hel arbejdsdag.

Det kan dog allerede nu bekræftes, at der på visse lokaliteter med utidssvarende installationer er målt så høje luftkoncentrationer, at det vil foranledige kredsen til at afgive påbud om, at der træffes passende foranstaltning til at beskytte de ansatte.

Arbejdstilsynet vil i den forbindelse afholde sig fra at forlange foranstaltninger, der kan forringe patientbehandlingen.

Jeg kan henholde mig hertil.

Spm. nr. 208

Til *ministeren for offentlige arbejder* (10/2 82) af:

Grove (KF):

»Kan ministeren oplyse, hvorledes det går med de besparelser, der sidste efterår blev lovet foretaget inden for post- og telegrafvæsenet?«

Begrundelse

I efteråret 1981 lovede daværende trafikminister Risgaard Knudsen at formindske underskuddet i post- og telegrafvæsenet fra 377 mill. kr. til 150 mill. kr.

Besvarelse (17/2 82):

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Post- og telegrafvæsenet havde i *finansåret 1980* et merforbrug på i alt ca. 377 mill. kr.

I en redegørelse af 27. maj 1981 fra den daværende minister for offentlige arbejder til finansudvalget om udviklingen i post- og telegrafvæsenets økonomiske forhold i *finansåret 1981* var anført, at ressourcforbruget ville blive tilstræbt nedbragt mest muligt, men at der måtte påregnes et merforbrug af størrelsesordenen maksimalt 150 mill. kr.

Post- og telegrafvæsenet forventer på nuværende tidspunkt, jfr. i øvrigt det afgivne bidrag til forslag til tillægsbevillingslov, at merforbruget i 1981 bliver af størrelsesordenen ca. 95 mill. kr., hvoraf der ved aktstykke er dækning for ca. 30 mill. kr. Bidraget indeholder således en yderligere budgetforbedring i forhold til redegørelsen fra foråret 1981 på ca. 55 mill. kr. Det endelige regnskabsresultat for 1981 foreligger den 23. februar 1982.

Nedbringelsen af merforbruget fra ca. 377 mill. kr. i 1980 til ca. 95 mill. kr. i 1981 skal ses i forbindelse med bestræbelserne på at reducere merforbruget på alle områder inden for post- og telegrafvæsenet. Den største besparelse er opnået i Københavns postterminal, hvor der har været et mindreforbrug i forhold til finansåret 1980 på ca. 75 mill. kr.

Post- og telegrafvæsenet påregner ved en videreførelse af de iværksatte bestræbelser at kunne overholde de på FFL 1982 optagne bevillinger.

Spm. nr. 211

Til *undervisningsministeren* (10/2 82) af:

Bertel Haarder (V):

»Har ministeren fået gennemført en eneste ændring i den administrative praksis for at leve op til folketingets 9 måneder gamle pålæg om at fjerne de bestående hindringer for – og diskrimination imod – oprettelse af lærepladser til unge?«

Begrundelse

I maj sidste år tilsluttede et flertal i folketinget sig en ret skarp næse til undervisningsministeren på grund af urimelige hindringer, der lægges i vejen for virksomheder, der vil

godkendes som lærepladser, eller som ønsker at få tilskud til ekstraordinære lærepladser efter de gældende regler derom.

Under behandlingen af venstres forslag om adgangen til at tegne lærekontrakter havde jeg fremlagt mange grove eksempler herpå, jfr. de mange eksempler, der på det seneste har været offentliggjort i Berlingske Tidende, og udvalgsbehandlingen endte med, at et flertal skrev følgende i en såkaldt beretning over venstres forslag: »Et flertal (venstres, det konservative folkepartis, fremskridtspartiets, det radikale venstres, kristeligt folkepartis og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) ønsker af hensyn til den akutte mangel på lære- og praktikpladser for unge dog allerede nu at tilkendegive, at det ikke forekommer særlig hensynsfuldt, hverken over for de unge eller over for de pågældende virksomheder, at der lægges hindringer i vejen for, at f. eks. byggemarkeder og hvidevarebranchen kan godkendes som læresteder, samt at det forekommer urimeligt, at f. eks. slagtermestrene ikke kan få tilskud til oprettelse af ekstraordinære lærepladser, fordi de kommunale myndigheder med ministerens godkendelse (og på ministerens opfordring) stiller lærestederne markant dårligere end praktikpladsstederne ved tildeling af tilskud.

Uanset hvad man mener om den traditionelle lærlingeuddannelse, så må det erkendes, at den er mindre ressourcetrækkende end EFG, og at tidspunktet derfor er uheldigt for en begrænsning af antallet af lærepladser.

Flertallet er bekendt med, at centrum-demokraterne, der ikke har et medlem af udvalget, kan tilslutte sig disse synspunkter.«

Nu, 9 måneder senere, må det vistnok konstateres, at der ikke er sket nogen som helst ændring i den tilstand, som folketingsflertallet kritiserede, skønt det ikke har skortet på opfordringer i folketinget og i dagspressen.

Ved denne passivitet har ministeren reduceret det samlede antal uddannelsespladser for de unge, hvilket står i skærende modstrid med regeringens megen tale om ungdomsarbejdsløshed, hvortil kommer, at ministeren har udvist en til foragt grænsende ligegyldighed med, hvad folketingets flertal udtaler.

Spørgsmålet stilles, for at ministeren kan få mulighed for at forklare sig, før folketinget eventuelt udtaler sig om sagen i den

[Bertel Haarder]

kommende forespørgselsdebat om de bureaukratiske hindringer for oprettelse af lære- og praktikpladser.

Besvarelse (18/2 82):

Undervisningsministeren (Dorte Bønnedsen):

Det fremgår af spørgsmålets begrundelse, at spørgsmålet dels omhandler problemer omkring etablering af lærlingeuddannelser inden for f. eks. byggemarkeder og hvidevarerbranchen, dels amternes administration af ordningen om amtstilskud til ekstraordinære lære- og praktikpladser.

Sagen vedrørende etablering af lærlingeuddannelser behandles efter lovgivningen af de faglige udvalg og Lærlingerådet, og da sagerne på indeværende tidspunkt er under behandling i de pågældende organer, finder jeg det ikke hensigtsmæssigt at gå ind på en konkret omtale af de omhandlede sager.

De foreliggende oplysninger tyder på, at sagerne kan afsluttes inden for den nærmeste fremtid.

Undervisningsministeriets cirkulære af 1. oktober 1980 om uddannelsesmæssige foranstaltninger mod ungdomsarbejdsløsheden indeholder en bestemmelse om, at man ved oprettelse af ekstraordinære praktik- og lærepladser først og fremmest bør søge at afhjælpe mangelen på pladser for unge, som har påbegyndt uddannelsen, men som ikke kan færdiggøre den på grund af manglende praktikplads.

I lyset af praktikpladsproblemet omfang har undervisningsministeriet fremhævet over for kommunerne, at bestemmelsen bør spille ind ved prioriteringen af tilskud til ekstraordinære uddannelsespladser i private virksomheder.

Det kan oplyses, at lærepladsernes andel af det samlede antal ekstraordinære pladser i private virksomheder i 1980, som er det seneste år der foreligger oplysninger om, udgjorde 54 pct.

På den baggrund er det vanskeligt at se, at den pågældende bestemmelse indebærer nogen diskrimination af unge, der søger lærepladser.

Spm. nr. 212

Til *ministeren for offentlige arbejder* (10/2 82) af:

Hahn (CD):

»Vil ministeren støtte indsættelse af en skinnebus eller et RM-tog på strækningen Bramminge-Tønder-Tinglev-Sønderborg?«

Begrundelse

Skinnerne forefindes, og behovet er til stede, da betjeningen af de mindre og svage befolkningsområder er meget forsømt.

Det bemærkes, at der tiltrænges en sådan forbindelse bl. a. på grund af, at landshospitalet er beliggende i Sønderborg.

Besvarelse (22/2 82):

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

Personbefordringen med tog på strækningen Tønder-Tinglev ophørte i 1971, og det pågældende område er siden blevet betjent med busser.

Busdriften mellem Tønder og Tinglev varetages i dag af Sønderjyllands Trafik (ST), som udfører i alt 15 dobbeltture mellem de nævnte byer på en almindelig hverdag. Ved at foretage skifte i Tinglev opnås togforbindelse til/fra Sønderborg.

Siden 1971 har Tønder-Tinglev banen udelukkende været anvendt som godsbane, og en eventuel genoptagelse af passagertrafikken vil kræve investeringer dels til togmateriel og dels til nødvendige sporarbejder og etablering af standsningssteder.

Jeg er opmærksom på, at det stigende behov for kollektiv trafik kan medføre, at det kan vise sig hensigtsmæssigt at genåbne jernbanestrækninger som Tønder-Tinglev banen for passagertrafik. Planer af denne art har tæt sammenhæng med regionplanlægningen, som DSB løbende er i kontakt med amterne om.

Den store passagertilgang, som DSB har oplevet i de seneste år, medfører dog, at DSB i øjeblikket må anvende de økonomiske midler, der er til rådighed, til udbygning af og – ikke mindst – til stabilisering af trafikken på de jernbanestrækninger, hvor der i dag er passagertrafik.

Jeg ser derfor ikke mulighed for på nuværende tidspunkt at genoptage passagerbefordringen på Tønder-Tinglev banen.

Spm. nr. 213

Til *industriministeren* (10/2 82) af:

Knud Østergaard (KF):

»Vil ministeren drage omsorg for, at ansøgninger om firmanavn ikke unødigt forsikkes, så muligheder for nyt initiativ og dermed fremme af beskæftigelsen ødelægges?«

Begrundelse

Et elektronikfirma i Skjern har måttet vente fire måneder på at få sit navn indregistreret. Aktieselskabs-registeret har undskyldt den lange ventetid med personalemangel under hensyn til stigning i antallet af ansøgere. Det kan ikke være rigtigt i en tid, hvor man gør alt for at fremme erhvervslivet, at der skal slås administrative bremses i på denne måde.

Besvarelse (17/2 82):

Industriministeren (Erling Jensen):

Aktieselskabs-registeret har oplyst, at det drejer sig om anmeldelse af et anpartsselskab med en indskudskapital på 30.000 kr., der endnu ikke er blevet registreret, da de 2 af anmelderen foreslåede selskabsnavne har måttet afvises af registeret, da begge navne indeholdt registrerede varemærker, der ikke tilkommer selskabet.

Til navneundersøgelsen, der foretages i registerets navneafdeling efter bestemmelserne i anpartsselskabslovens kap. 18, og som ofte kan være omfattende og særdeles tidkrævende, medgik der i alt 3½ måned, inklusive de øvrige undersøgelser, der er nødvendige for anmeldelsens registrering.

Den lange ekspeditionstid hænger bl. a. sammen med tilgangen af nye selskaber, der i de senere år har andraget ca. 5.500 årligt, og en betydelig stigning i antallet af anmeldelser af navneændringer. Dette har igen bevirket et voksende antal personlige og telefoniske henvendelser og et stærkt øget arbejdspress på afdelingen med en beklagelig forlængelse af ekspeditionstiden til følge.

Registeret søger foreløbig gennem rationaliseringer og andre foranstaltninger at afhjælpe problemerne, og med henblik på i øvrigt at forenkle og fremskynde sagsbehandlingen er registeret i færd med at planlægge overgang til anvendelse af EDB-systemer også for så vidt angår navnesøgning. Overgangen til EDB-behandling vil dog først kunne finde

sted om et par år. I den mellemliggende periode vil registeret gøre sit bedste for at afkorte ekspeditionstiden for disse sager, der erkendes at være alt for lang, bl. a. ved at tilføre navneafdelingen mere personale fra registerets andre sektioner. Men jeg må tilføje, at registerets personale som helhed er hårdt presset som følge af en stærkt stigende sagsmængde på alle områder.

Spm. nr. 216

Til *indenrigsministeren* (10/2 82) af:

Yvonne Herløv Andersen (CD):

»Ministeren bedes oplyse, hvor mange private selvejende institutioner der har måttet lukke, siden lov om sygehusvæsen trådte i kraft 1. april 1974.«

Begrundelse

I de senere år er mange private selvejende institutioner blevet nedlagt, selv om de gjorde god nytte og sad inde med stor ekspertise på området.

Prisen for en sengedag på disse institutioner ligger for de flestes vedkommende under halvdelen af, hvad det koster i amternes egen regie. Det kan derfor ikke være et spørgsmål om de private institutioners økonomi, der har bevirket denne udvikling.

Besvarelse (18/2 82):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Siden lov om sygehusvæsen trådte i kraft 1. april 1974 er der ifølge sundhedsstyrelsens statistik nedlagt i alt 6 private sygehuse. Ved nedlæggelse forstås her også en stærkt reduceret sygehusvirksomhed eller overgang til sociale formål. Herudover er 7 private sygehuse overgået til staten eller amtskommunerne, som efter overtagelsen har fortsat den tidligere sygehusdrift.

For så vidt angår den ret store gruppe af kur- og rekonvalescenthjem m. m. foreligger der ikke statistiske oplysninger vedrørende antallet af institutioner i de enkelte år, og det er ej heller muligt at angive antallet af sådanne private institutioner, der i den omhandlede periode er blevet nedlagt eller oprettet.

Spm. nr. 218

Til *forsvarsministeren* (11/2 82) af:

Burgdorf (KF):

»Vil ministeren sikre, at forsvarets myndigheder i videst muligt omfang tager hensyn til personellets egne ønsker om tjenestested, således at omskoling til eventuelt andet tjenesteområde/tjenestegren fortrinsvis anvendes fremfor i flere henseender kostbare og unødvendige forflytninger, forinden der træffes beslutning om iværksættelse af planlagte forflytninger af forsvarets personel mellem tjenestestederne Haderslev, Randers og Fredericia?«

Begrundelse

For det personel, der rammes af beslutningerne om forflytningerne, er konsekvenserne på mange områder uoverskuelige. Ofte skal de sælge hus, købe nyt, de pågældende kommer fjernt fra familie og venner. Herudover rammer det de pågældendes børn, der skal skifte skole og miljø, og de berørtes ægtefæller skal også skifte arbejde, hvilket er meget vanskeligt i den nuværende situation med betydelig ledighed.

Besvarelse (17/2 82):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Det kan oplyses, at en redegørelse om den fremtidige garnisonering i vestre landsdelskommandos område for nærværende er til udtalelse ved berørte myndigheder og tjenestesteder med henblik på behandling i de lokale samarbejdsudvalg.

Endvidere vil sagen af forsvarskommandoen blive forhandlet med personelorganisationerne, inden der afgives indstilling til forsvarsministeriet.

Forsvarskommandoen har herudover oplyst, at der forudsat endelig beslutning om ændret garnisonering vil blive iværksat et intensiveret samarbejde mellem forsvarskommandoen og de berørte myndigheder og tjenestesteder med henblik på at lette virkningerne af en flytning for den enkelte.

Der vil i øvrigt blive taget størst muligt hensyn til personellets egne ønsker om tjenestested, og personellet vil under hensyntagen til meddelte specialuddannelser i muligt omfang blive tilbudt andet arbejde, herunder omskoling til andet tjenesteområde/tjenestegren, primært med henblik på anvendelse i

de garnisonsområder, der vil blive berørt af flytningerne. Forflytning til tjenestesteder, der ikke er berørt af flytningerne, vil kun kunne gennemføres i det omfang, der er mulighed herfor de pågældende steder.

Som det fremgår af ovenstående, er der således gennem allerede iværksatte og planlagte forhandlinger givet personelorganisationerne og dermed personellet medindflydelse ved behandling af sagen vedrørende de af spørgeren omtalte forflytninger. En endelig beslutning, der måtte indebære ændringer i garnisoneringen i vestre landsdelskommandos område, vil ligeledes blive gennemført under størst mulig hensyntagen til personellet og efter forhandling med de heraf berørte personelorganisationer.

Spm. nr. 219

Til *forsvarsministeren* (11/2 82) af:

Steenholdt (Grønl.):

»Kan ministeren oplyse, hvorvidt EF har ydet tilskud på 10 mill. regningsenheder til fiskeriinspektionen i Grønland?«

Begrundelse

Europa-Parlamentets generaldirektorat for forskning og dokumentation har i en rapport om EF-medlemskabets konsekvenser for de grønlandske erhverv oplyst, at EF har ydet 79 mill. kr. til fiskeriinspektionen i Grønland.

Denne oplysning er blevet bestridt af EF-modstandernes organisation ANISA, som betegner oplysningen som en fejl og retter fejlen med en oplysning om, at disse 79 mill. kr. er ydet til Danmarks forsvar.

Besvarelse (18/2 82):

Forsvarsministeren (Søgaard):

Ved beslutning af 25. juli 1978, nr. 78/640/EØF har De europæiske Fællesskabers Råd vedtaget at yde et finansielt bidrag til Danmark på højst 10 millioner europæiske regningsenheder i perioden 1. januar 1977-31. december 1982 til inspektion og overvågning af fiskerizonerne ud for Grønland. Bidragets udbetaling var betinget af Fællesskabets godkendelse af Danmarks investeringsprogram i forbindelse med udvidelse

[Forsvarsministeren]

sen af Danmarks fiskeriterritorium til 200 sømil som refusionsberettigede udgifter.

Fællesskabernes Kommission godkendte den 17. maj 1979 de af danske myndigheder fremlagte skøn over de som følge af udbygningen af fiskeriinspektionen ved Grønland opgjorte udgifter som refusionsberettigede.

På grundlag af denne godkendelse blev bidraget på 10 millioner europæiske regningsenheder svarende til 76.862.391 kr. udbetalt til Danmark den 27. november 1979, jfr. statsregnskabet for 1979 § 22.20.03.80.02. Kapitalindtægter.

Bidraget blev konteret under § 22. Forsvarsministeriet, men det har ikke medført en tilsvarende udvidelse af forswarets budget. Efter gældende regler blev pengene tilbageført til statskassen ved finansåret 1979's afslutning.

Spm. nr. 220

Til udenrigsministeren (11/2 82) af:

Steenholdt (Grøn.):

»Kan ministeren oplyse, om Grønland ved udtræden af EF vil kunne påregne at opnå samme toldmæssige begunstigelser ved eksport af fisk og fiskeprodukter til EF, som Færøerne har?«

Begrundelse

I en pressemeddelelse fra det grønlandske medlem af Europa-Parlamentet Finn Lyngé om en af generaldirektoratet for forskning og dokumentation udarbejdet rapport »EF-medlemskabets konsekvenser for de grønlandske erhverv« nævnes bl. a.: »Eksempelvis er det ikke sandt, at Grønland vil kunne forvente 15 pct. told på sine torskefileter ved udtræden af EF. Færøerne betaler kun 3 pct. told.«

Besvarelse (22/2 82):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Spørgsmålet om at sikre Grønlands eksport af fisk og fiskeprodukter til EF toldmæssig begunstigelser i tilfælde af Grønlands udtræden af EF må løses under forhandlingerne om en alternativ grønlandsk tilknytningsform til EF.

Det er ikke muligt på indeværende tidspunkt at udtale sig med sikkerhed om resultatet af sådanne forhandlinger.

Spm. nr. 225

Til indenrigsministeren (11/2 82) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil ministeren bekræfte, at der er tale om en ny fortolkning af styrelseslovens § 29 i sagen om Lars Sjørlev Christensens indvalg i Sorø kommunalbestyrelses socialudvalg?«

Begrundelse

I bladet Kommunen den 4. februar 1982 (p. 3) er ovennævnte sag omtalt. Problemet er, at Lars Sjørlev Christensen ikke kan komme i socialudvalget, fordi hans kone er ansat som sekretær for en sagsbehandlergruppe i socialforvaltningen.

Endvidere er omtalt en sag fra Nykøbing-Rørvig kommune, hvoraf det fremgår, at socialudvalgsformanden, som er gift med den ledende hjemmesygeplejerske i kommunen, 2 gange har forespurgt i indenrigsministeriet, om han kunne være socialudvalgsformand, og har fået svaret, at det kunne han godt – blot han forlod mødet, når der var sager om hjemmesygeplejen til behandling.

Videre i artiklen hedder det, at indenrigsministeriet nægter at have indført en strammere kurs i disse spørgsmål.

Såfremt det er korrekt, hvad der står i artiklen, så står det lidt uklart for mig, hvordan man kan forklare disse 2 fortolkninger og samtidig hævde, at der ikke er sket en stramning af hidtidig praksis.

Besvarelse (18/2 82):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

I 1974 har indenrigsministeriet givet udtryk for, at en skoleinspektørs ægtefælle ikke kan have sæde i kulturudvalget, hvorunder skolevæsenet hørte. Indenrigsministeriet fastslog i 1978, at en stadsingeniørs ægtefælle ikke kunne vælges til teknisk udvalg.

I forbindelse med kommunalvalget i november 1981 har indenrigsministeriet haft lejlighed til officielt at udtale, at en folkeskolelærers mand ikke kunne sidde i skoleudvalget, og at en ægtefælle til en ansat i social-

[Indenrigsministeren]

forvaltningen ikke kunne sidde i socialudvalget.

Indenrigsministeriet ser sig derfor ikke i stand til at bekræfte, at der er anvendt en ny fortolkning af § 29, stk. 2, i den sag, som er nævnt i spørgsmålet.

Spm nr. 226

Til *industriministeren* (11/2 82) af:

Rahbæk Møller (SF):

»Forhindrer EF-regler eller dansk lovgivning, at Korsør, nu da Scanglas' lukning gør kommunen til en arbejdsløshedsø, føjes til den liste over ønskede egnsudviklingsområder, som regeringen har sendt til godkendelse i EF-Kommissionen?«

Begrundelse

Det er jo desværre ikke en umulig hændelse, at lukning af en enkelt virksomhed medfører en drastisk forøgelse af arbejdsløsheden i en kommune eller i et område. Derfor bør der være muligheder for, at nye områder kan gøres til egnsudviklingsområder uden for de tidsperioder, hvor de sædvanlige revisioner foretages.

Besvarelse (18/2 82):

Industriministeren (Erling Jensen):

I henhold til § 5 i lov nr. 219 af 7. juni 1972 om egnsudvikling fastsætter industriministeren efter indstilling fra egnsudviklingsrådet, i hvilke områder af landet lovens bistandsordninger kan finde anvendelse, og i henhold til Romtraktaten skal afgrænsningen af medlemsstaternes nationale egnsudviklingsområder godkendes af EF-Kommissionen.

Såfremt udviklingen i et område tilsiger det, er der således ingen formelle lovregler, der forhindrer, at egnsudviklingsrådet indstiller til industriministeren, at området inddrages under egnsudviklingsområderne, og at en sådan inddragelse herefter søges godkendt i EF-Kommissionen.

Specielt vedrørende Korsør kommune skal det dog påpeges, at et af principperne for egnsudviklingsområdernes afgrænsning er, at de skal udgøre større, sammenhængende geografiske enheder. Ved den analyse, som lå til grund for egnsudviklingsrådets nylige indstil-

ling til industriministeren om revision af egnsudviklingsområdernes afgrænsning, var Korsør kommune derfor – i overensstemmelse med den amtskommunale regionplans grupperinger – grupperet sammen med Dianalund, Fuglebjerg, Hashøj, Høng, Skælskør og Slagelse kommuner. Denne kommune-gruppe blev i henhold til egnsudviklingsrådets rangordning placeret i den bedste tredjedel af landets kommune-grupper (som nr. 14 af de i alt 57 kommune-grupper). Såfremt de ved rangordningen anvendte statistiske indikatorer korrigeres således, at antallet af arbejdsløse forøges med bruttovirkningen af Scanglas' lukning, dvs. med ca. 400 fuldtidsledige, vil kommune-gruppen i stedet blive rangordnet som nr. 17 og vil således fortsat befinde sig i den bedst stillede tredjedel af landets 57 kommune-grupper.

Hertil kommer, at selv om beskæftigelsesudviklingen er et kriterium, der lægges stor vægt på ved afgrænsningen af egnsudviklingsområderne, er det for dette kriterium – som for de øvrige anvendte kriterier – de langsigtede udviklingstendenser, der lægges til grund ved afgrænsningen af egnsudviklingsområderne. Baggrunden herfor er, at egnsudviklingslovens sigte er af strukturpolitisk og ikke af konjunkturpolitisk art. Uanset hvor alvorlig lukningen af en enkelt virksomhed i en bestemt kommune må være, må det samtidig erkendes, at stadige ændringer af egnsudviklingsområdernes grænser af hensyn hertil hurtigt ville kunne gøre det umuligt at forfølge lovens egentlige formål, nemlig på længere sigt at rette op på de strukturelle skævheder mellem de forskellige dele af landet.

Det skal tilføjes, at EF-Kommissionen ved sin godkendelse af nationale egnsudviklingsområder ligeledes lægger stor vægt på, at egnsudviklingsstøtten ikke må ydes punktvis, dvs. til små, isolerede geografiske enheder.

Spm. nr. 230

Til *indenrigsministeren* (12/2 82) af:

Øllgaard (V):

»Hvorfor blev folketingets udvalg til prøvelse af valgene ikke underrettet om eksistensen af de 252 forsinkede brevstemmer fra Cypern, før udvalget indstillede folketingsvalget til godkendelse?«

[Øllgaard]

Begrundelse

Allerede 2 dage efter valget, den 10. december, dvs. 12 dage før folketingsvalget blev godkendt, blev der fra Københavns postterminal ringet til indenrigsministeriet om den forsinkede postsæk med 252 stemmer fra Cypernsoldaterne. Det havde unægtelig været en interessant oplysning for folketingets udvalg til prøvelse af valgene, der i de følgende dage stillede adskillige spørgsmål til indenrigsministeren om valgets forløb, og som i den forbindelse specielt drøftede brevstemmerne.

Jeg er udmærket bekendt med, at loven ikke giver mulighed for at medregne de pågældende stemmer, når de én gang er kommet for sent, men folketingets ret til at nægte godkendelse af et eller flere folketingsmedlemmers valg er jo netop indføjet i forfatningen for at hindre, at regeringen påvirker valgresultatet gennem sin administration af valgloven. Hvis der f.eks. var blevet 2.500 eller 25.000 stemmer væk i postterminalen, så er det ikke utænkeligt, at der måtte foretages omvalg på den ene eller den anden måde. Derfor er det ikke betryggende, at folketinget blev holdt i uvidenhed om brevstemmefadæsen, da det skulle afgøre gyldigheden af medlemmers valg. Spørgsmålet, om der var tale om hændeligt uheld, skal ikke afgøres af regeringen, men af folketinget.

Besvarelse (17/2 82):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Efter § 61, stk. 5, i folketingsvalgloven, jfr. lovbekendtgørelse nr. 418 af 22. september 1980, skal brevstemmer (omslag), der modtages af valgstyrrerne på afstemningsstedet efter afstemningens begyndelse kl. 9.00 på valgdagen, henlægges uåbnede, og de kan ikke tages i betragtning ved opgørelsen af valget.

Folketingsvalgloven tager således helt utvetydigt stilling til, hvorledes der skal forholdes med brevstemmer, der kommer for sent frem. På baggrund af denne klare lovregel og i lyset af det forholdsvis beskedne antal brevstemmer, der var tale om, fandt jeg ikke anledning til at bringe spørgsmålet om disse brevstemmer frem i udvalget til prøvelse af valgene.

Spm. nr. 234

Til ministeren for offentlige arbejder (12/2 82) af:

Grove (KF):

»Mener ministeren, det er rimeligt, at DSB har strammet rabatorningerne for rejsebureauerne, så hvert bureau nu skal garantere et årligt salg til DSB på mindst 1.000 tilslutningsbilletter for at få rabat?«

Begrundelse

DSB har i årevis solgt tilslutningsbilletter med 35 pct.s rabat til rejsebureauerne. Nu er reglerne strammet, så bureauerne skal garantere for mindst 1.000 solgte billetter for at få rabat.

En sådan ordning vil især ramme de mindre rejsebureauer, der ikke kan garantere for 1.000 solgte billetter. Det betyder, at de små bureauer stilles ringere end de store. En sådan diskriminering er urimelig over for de små bureauer, der også er kunder hos DSB.

Besvarelse (22/2 82):

Ministeren for offentlige arbejder (J. K. Hansen):

DSB indførte for nogle år siden forskellige rabattilbud for gennem øget passagertilgang at forbedre driftsresultatet. I forbindelse med rejsearrangørers charterarrangementer med fly og bus blev der således tilbudt tilslutningsbilletter med 35 pct. rabat. De blev tilbudt alle rejsearrangører, der ytrede ønske om det.

Bla. under hensyn til den stærke passagertilgang har DSB revurderet rabatsystemet på passagerområdet, og det besluttedes fremtidig at stille krav om et vist minimumssalg som betingelse for at indgå i aftaler om rabat på tilslutningsbilletter, der reelt må betragtes som en mængderabat.

Da administrationen af disse ordninger er ret ressourcekrævende, og da det samtidig er belastende for personalet på stationer og i tog at holde styr på ordninger, som kun benyttes relativt lidt, er aftalerne – i lighed med tilsvarende aftaler, der indgås med foreninger, landsorganisationer, kursuscentre o.l. – i princippet baseret på, at der skal opnås en samlet indtægt til DSB på årsbasis på 100.000 kr. Af praktiske grunde er det mindste salg i aftalerne om tilslutningsbilletter til charterrejser dog i stedet ansat til 1000 billet-

[Ministeren for offentlige arbejder]

ter, hvilket ud fra gennemsnitsberegninger vil give en samlet indtægt af omtrent den nævnte størrelse.

Spm. nr. 243

Til *udenrigsministeren* (12/2 82) af:

Preben Lange (Grønl.):

»Kan ministeren oplyse de summerede procenter for told- og importafgifter for hver varegruppe, hvor EF opkræver såvel told som importafgifter ved indførsel af varer fra tredjeland?«

Besvarelse (18/2 82):

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

For så vidt angår importafgifter henvises til svar på spørgsmål nr. 101, som spørgeren selv stillede den 26. januar 1982. Toldsatserne for 1982 for varer, der importeres fra tredjelande, er offentliggjort i De europæiske Fællesskabers Tidende nr. L 335 af 23. november 1981.

Spm. nr. 254

Til *finansministeren* (15/2 82) af:

Bertel Haarder (V):

»Vil ministeren afskaffe den aldersdiskrimination, der også foregår inden for den offentlige sektor, og som giver sig udslag i, at arbejdsløse midaldrende får afslag på stillingsansøgninger alene med henvisning til deres alder?«

Begrundelse

Jeg har modtaget henvendelser fra 50-årige mænd, som beklager sig over, at de afskæres bl.a. fra tjenestemandstillinger alene med henvisning til deres alder. Det er en form for diskrimination, der i virkeligheden er lige så slem som diskrimination på grund af køn.

Anledningen til, at spørgsmålet rejses, er arbejdsministerens forslag om at tvinge endnu flere mennesker bort fra deres stillinger tre år tidligere ved at nedsætte den faste aldersgrænse fra 70 til 67. Det er et angreb mod den enkelte borgers rettigheder og valgfrihed.

Besvarelse (22/2 82):

Finansministeren (Heinesen):

Der er ikke fastsat nogen generel maksimumsgrænse aldersmæssigt for ansættelse i statens tjeneste.

Forud for tjenestemandreformen i 1969 kunne der ikke uden særlig hjemmel på normeringslov ske ansættelse i tjenestemandstilling med pensionsret efter det fyldte 40. år. Denne bestemmelse bortfaldt med tjenestemandloven af 1969.

Det er nu i tjenestemandlovens § 4 bestemt, at ansættelse som tjenestemand forudsætter, at vedkommende efter bl.a. sin alder er i stand til at bestride tjenesten i den pågældende stilling, og at betingelser med hensyn til bl.a. alder – hvor sådanne ikke er fastsat i den øvrige lovgivning – kan fastsættes af finansministeren eller for bestemte grupper af tjenestemænd af vedkommende minister.

Finansministeriet har i henhold til denne bestemmelse fastsat, at det er vedkommende ministerium eller institution, der bedømmer, hvorvidt en ansøger efter sin alder m.v. er i stand til at bestride den pågældende stilling.

Ved vedlagte skrivelse af 16. april 1971 (ikke optrykt her) til samtlige ministerier m.v. meddelte ministeriet for statens lønnings- og pensionsvæsen, at der – under hensyn til strukturudviklingen i samfundet og ønsket om større bevægelighed på arbejdsmarkedet – ikke ud fra aldersmæssige synspunkter bør lægges hindringer i vejen for ansættelse af kvalificerede personer i statens tjeneste, og at fastsættelse af maksimumsaldergrænser for ansættelse derfor kun bør finde sted, når tjenstlige hensyn gør det nødvendigt.

Samtidig anmodede lønnings- og pensionsministeriet om oplysning om, hvorvidt der for stillinger eller grupper af stillinger inden for det enkelte ministeriums område måtte være fastsat maksimumsaldergrænser for ansættelse, og i bekræftende fald hvilke og begrundelsen herfor.

Af de modtagne oplysninger fremgik, at der inden for det overvejende antal ministerområder ikke var fastsat maksimumsaldergrænser for ansættelse. I visse styrelser har man af hensyn til uddannelsen fastsat aldersgrænser for ansættelse af elever, lærlinge o.lign. I andre styrelser er der under hensyn til, at en række stillinger som f.eks. politibetjent, fængselsbetjent og brandmand forudsætter en vis fysik, fastsat varierende aldersgrænser for ansættelse.

[Finansministeren]

De aldersgrænser, som finansministeriet således har kendskab til, må anses for at være begrundet i saglige tjenstlige hensyn og har ikke givet finansministeriet anledning til at foretage sig yderligere.

Jeg er enig i, at uden for de tilfælde, hvor aldersgrænser er tjenstligt begrundede, vil afvisning af ansøgere alene på grund af deres alder ikke være rimelig. Det bemærkes imidlertid, at kompetencen til i det enkelte tilfælde at ansætte tjenstemænd og andet statsligt personale tilkommer og nødvendigvis må tilkomme vedkommende minister, og at der ikke kan fastsættes bindende retsregler herom fra finansministeriets side.

Spm. nr. 255

Til *ministeren for skatter og afgifter* (15/2 82) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren give en oversigt over den negative effekt af skattelovgivningen?«

Begrundelse

I artikler i Berlingske Tidende den 15. februar 1982 udtaler en af Danmarks førende skatteeksperter lektor Ole Bjørn, Handelshøjskolen i Århus, bl.a.: »Skattesystemet er et selvforstærkende vanvid.«

Og om politikernes måde at beregne konsekvenser af skattelovgivningen på: »De stirrer sig blinde på, hvor meget indtjening en lov forventes at give, men de giver sig ikke til at beregne denne negative effekt af skattelovgivningen.«

Besvarelse (22/2 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Spørgeren har ikke nærmere anført, hvilken effekt han tænker på, og spørgsmålet lader sig allerede af den grund ikke besvare.

Spm. nr. 256

Til *ministeren for skatter og afgifter* (15/2 82) af:

Maisted (FP):

»Vil ministeren give en samlet oversigt over de pligter, skattevæsenet har over for skatteyderne?«

Begrundelse

Det besynderlige adfærdsmønster, der tegner sig, hvor skattevæsenet laver lister, der viser, hvor dygtige skattevæsenets ansatte er til at forfølge befolkningen, og de oplysninger i pressen om befolkningens håbløse kamp imod skattevæsenets overgreb, rejser det spørgsmål: har skattevæsenet overhovedet ingen pligter eller ansvar i forbindelse med denne usmagelige jagt på befolkningen?

Besvarelse (22/2 82):

Ministeren for skatter og afgifter (Lykketoft):

Skattemyndighedernes pligter fremgår ikke alene af skattelovgivningen, men også af anden lovgivning, af administrative bestemmelser og den almindelige forvaltningsretlige praksis. Det lader sig derfor ikke gøre at give en samlet oversigt.

Spm. nr. 261

Til *socialministeren* (16/2 82) af:

Gammelgaard (KF):

»Vil ministeren indskærpe over for bistandskontorerne, at de kontrollerer, om den adresse, klienterne opgiver, svarer til den, de er tilmeldt på i folkeregisteret?«

Begrundelse

Det fremgår af Jyllands-Posten søndag, at indsatte, der er flygtet fra danske fængsler, uden problemer kan hente økonomisk hjælp på bistandskontorerne og på den måde holde sig skjult i månedsvis.

Hertil kommer, at der findes mange eksempler på, at folk får udbetalt huslejhjælp til adresser, hvor de slet ikke bor. Det er nødvendigt, at ministeren griber ind over for disse misbrug af bistandsloven.

Besvarelse (22/2 82):

Socialministeren (Bent Hansen):

Efter bistandslovens regler forudsætter ydelse af kontanthjælp, at den person, der søger hjælpen, er ramt af en »social begivenhed«, f.eks. arbejdsløshed, og derfor er afskåret fra at skaffe det fornødne til eget eller familiens underhold.

Hjælpen ydes normalt af opholdskommunen, der både har mulighed for og pligt til at

[Socialministeren]

undersøge, om betingelserne for ydelse af hjælp er til stede.

Til en person, der befinder sig uden for sin opholdskommune, kan der dog efter bistandslovens § 10, stk. 4, ydes øjeblikkelig hjælp af det stedlige sociale udvalg.

Dette er en praktisk regel, der har til formål at sikre, at der altid vil kunne ydes en begrænset hjælp til en person, der befinder sig i en akut nødsituation, uanset hvor i landet den pågældende opholder sig. Når hjælpen ydes af det stedlige sociale udvalg, vil muligheden for kontrol med, om betingelserne er opfyldt, naturligvis være ringere, end når hjælpen ydes af det sociale udvalg.

Dette indebærer dog ikke, at det stedlige sociale udvalg helt ukritisk kan udbetale kontanthjælp. Der må i hvert enkelt tilfælde i rimeligt omfang foretages en undersøgelse af, om betingelserne for hjælpens ydelse er til stede.

Det skal understreges, at der, såfremt der udbetales kontanthjælp på grundlag af urigtige oplysninger, er tale om socialbedrageri, der er strafbart såvel efter bedrageribestemmelsen i straffelovens § 279 som efter bistandslovens § 21, ligesom der efter bistandslovens § 25 gælder en ubetinget tilbagebetalingspligt i sådanne tilfælde.

I anledning af et konkret tilfælde af socialbedrageri udsendte socialministeriet i begyndelsen af 1978 en SM-meddelelse, hvori social- og sundhedsforvaltningerne opfordres til at overveje, hvad der kan gøres for at modvirke fremtidige tilfælde af socialbedrageri ved hjælp af urigtige oplysninger f.eks. om bopælen.

På foranledning af pressens omtale af hjælp til undvegne fanger har socialministeriet netop anmodet rigspolitichefen om nærmere oplysninger om problemets omfang med henblik på en overvejelse af, om der er grundlag for at foretage yderligere.

Spm. nr. 262

Til *socialministeren* (16/2 82) af:

Agnete Laustsen (KF):

»Vil ministeren tage initiativ til at sikre, at bistandskontorerne ikke udbetaler understøttelse til flygtede fanger fra fængslerne?»

Begrundelse

Kriminalkommissær A. Bjerrum siger til Jyllands-Posten søndag den 15. februar 1982, at det er almindeligt kendt, at flygtede fanger får bistandshjælp. Han anfører som årsag, at bistandskontorerne ikke kontrollerer, om den adresse, som klienterne opgiver, svarer til den, de er tilmeldt på i folkeregisteret.

Den manglende kontrol medfører, at de flygtede fanger uden økonomiske problemer kan holde sig skjult i måneder, og der er samtidig tale om et misbrug af statens midler. Der må derfor foretages kontrol af udbetalingerne, så kun personer, der er berettiget dertil, får økonomisk hjælp.

Besvarelse (22/2 82):

Socialministeren (Bent Hansen):

Efter bistandslovens regler forudsætter ydelse af kontanthjælp, at den person, der søger hjælpen, er ramt af en »social begivenhed«, f.eks. arbejdsløshed, og derfor er afskåret fra at skaffe det fornødne til eget eller familiens underhold.

Hjælpen ydes normalt af opholdskommunen, der både har mulighed for og pligt til at undersøge, om betingelserne for ydelse af hjælp er til stede.

Til en person, der befinder sig uden for sin opholdskommune, kan der dog efter bistandslovens § 10, stk. 4, ydes øjeblikkelig hjælp af det stedlige sociale udvalg.

Dette er en praktisk regel, der har til formål at sikre, at der altid vil kunne ydes en begrænset hjælp til en person, der befinder sig i en akut nødsituation, uanset hvor i landet den pågældende opholder sig. Når hjælpen ydes af det stedlige sociale udvalg, vil muligheden for kontrol med, om betingelserne er opfyldt, naturligvis være ringere, end når hjælpen ydes af det sociale udvalg.

Dette indebærer dog ikke, at det stedlige sociale udvalg helt ukritisk kan udbetale kontanthjælp. Der må i hvert enkelt tilfælde i rimeligt omfang foretages en undersøgelse af, om betingelserne for hjælpens ydelse er til stede.

Det skal understreges, at der, såfremt der udbetales kontanthjælp på grundlag af urigtige oplysninger, er tale om socialbedrageri, der er strafbart såvel efter bedrageribestemmelsen i straffelovens § 279 som efter bistandslovens § 21, ligesom der efter bistands-

[Socialministeren]

lovens § 25 gælder en ubetinget tilbagebetalingspligt i sådanne tilfælde.

I anledning af et konkret tilfælde af socialbedrageri udsendte socialministeriet i begyndelsen af 1978 en SM-meddelelse, hvori social- og sundhedsforvaltningerne opfordres til at overveje, hvad der kan gøres for at modvirke fremtidige tilfælde af socialbedrageri ved hjælp af urigtige oplysninger f.eks. om bopælen.

Da der i begrundelsen for spørgsmålet tales om misbrug af statens midler, skal det i denne forbindelse tilføjes, at kontanthjælp efter bistandsloven finansieres med 50 pct. af staten og 50 pct. af kommunen, og at kommunerne således selv har en væsentlig interesse i at hindre misbrug.

På foranledning af pressens omtale af hjælp til undvegne fanger har socialministeriet netop anmodet rigspolitichefen om nærmere oplysninger om problemets omfang med henblik på en overvejelse af, om der er grundlag for at foretage yderligere.

Bortfaldet spørgsmål:

Spm. nr. 274

Tredje næstformand (Mette Madsen):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. 274, der var stillet af Lis Møller (KF) til socialministeren, den 17. februar 1982 er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Til *socialministeren* (17/2 82) af:

Lis Møller (KF):

»Vil ministeren endnu en gang indskærpe kommunerne socialministeriets cirkulære af 11. marts 1981 vedrørende § 48 i bistandsloven?«

Begrundelse

Cirkulæret var et resultat af en opfordring fra folketinget om en lempelse af den strenge vurdering, som lovændringen fra januar 1981 gav anledning til.

Man vendte herefter tilbage til dagsordens punkt 1, som var:

1) Fortsættelse af tredje behandling af:

Forslag til finanslov for finansåret 1982.

(Lovforslag nr. L 1. Fremsat 12/1 82. Første behandling 14/1 82. Betænkning 20/1 82. Anden behandling 26/1 82. Tillægsbetænkning 12/2 82. Foregående del af tredje behandling (forhandling om ændringsforslagene) 23/2 82).

Forhandlingen genoptoges.

Forhandling

Finansministeren (Heinesen):

Jeg tror, vi skal begynde med at få en mindre sag af vejen. Både hr. Palle Simonsen og hr. Bertel Haarder talte om kasseunderskuddet i januar 1982, og jeg må gentage lidt af, hvad jeg sagde i går, nemlig at man på grund af tilfældige betalingsforskydelser ikke kan tage afvigelse imellem de faktiske og de skønnede månedlige kasseunderskud som udtryk for ændringer i det underliggende statsfinansielle forløb. Simpel opregning til årsbasis af en enkelt måneds afvigelse er derfor fuldstændig uden mening.

Statens samlede månedlige udbetalinger udgør i 1982 i gennemsnit over 20 mia kr., og de månedlige indbetalinger er næsten tilsvarende beløb. Med så store bruttobevægelser vil en forskydning på bare 2 pct. kunne medføre en afvigelse svarende til den, vi så i januar måned.

Jeg kan helt konkret derudover for januar 1982 oplyse, at der har været en betydelig mindre indbetaling vedrørende rentekuponer i forbindelse med den indenlandske låntagning, og jeg kan oplyse, at noget over halvdelen af den samlede kasseunderskudsafvigelse på 862 mill. kr. er udtryk for en forskydning af udbetalinger fra februar til januar af afdrag på den udenlandske statsgæld, og kasseunderskuddet i februar vil af denne grund blive tilsvarende lavere, og mindre indbetalingen vedrørende rentekuponer vil også blive udlignet over de følgende måneder. Mere kan denne sag altså ikke bære.

Så har debatten derudover samlet sig om et par hovedtemaer, og et af hovedtemaerne har været konkurrenceevnepolitikken som en krumtap i den økonomiske politik og også i henseende til at forbedre statsfinanserne. Det er et tema, som de fleste ordførere har gjort gældende, og jeg er enig i de synspunkter, der her er kommet til udtryk. Det er også